

Resumoj/Abstrakty/Abstracts

MAGDALENA BAER

KONSEKWENCJE ROZPADU „UTOPII” JĘZYKOWEJ – PRZYKŁAD JĘZYKA CHORWACKIEGO PO ROZPADZIE JUGOSŁAWII	5
CONSEQUENCES OF THE BREAKDOWN OF A LANGUAGE “UTOPIA” – CROATIAN AFTER THE DISINTEGRATION OF YUGOSLAVIA AS AN EXAMPLE	5

MARC BAVANT

REZULTINDIKA ASPEKTO: ĈU ESPERANTO PROVIZUS MODELON POR LINGVOSCIENCA ANALIZO?	6
RESULTATIVE ASPECT: CAN ESPERANTO PROVIDE A MODEL FOR LINGUISTIC ANALYSIS?	6

MAGDALENA BIEGAJ

RETORYKA POLSKIEJ DYPLOMACJI KULTURALNEJ, CZYLI KOMUNIKACJA MIĘDZYNARODOWA PO POLSKU	7
THE RHETORIC OF POLISH CULTURAL DIPLOMACY: INTERNATIONAL COMMUNICATION IN POLISH	7

TOMASZ CHMIELIK

EDMOND PRIVAT (1889-1962) – LA GRANDA FORGESITO	8
EDMOND PRIVAT (1889-1962) – A FORGOTTEN GREAT	9

AIDA ČIŽIKAITĖ (NULIGITA/ODWOŁANA/CANCELLED)

KONTRIBUO DE ERNEST DREZEN AL TERMINOLOGIO-SCIENCO	9
ERNEST DREZEN AND HIS CONTRIBUTION TO THE SCIENCE OF TERMINOLOGY	10

IVAN EIDT COLLING

ĈU LA POLURITA SPUGULO ESTAS FLEKSEBLA KAJ AMIKA? KELKAJ KONSIDEROJ PRI LOGIKECO, REGULECO, SIMPLECO EN LINGVOJ	10
IS THE POLISHED MIRROR FLEXIBLE AND PLEASING? A FEW CONSIDERATIONS ON LOGIC, REGULARITY AND SIMPLICITY IN LANGUAGES	10

LUIZ FERNANDO DIAS PITA

KOMPARO INTER ESPERANTA KAJ BRAZILA LITERATUROJ DUM LA JAROJ 1950-1980	11
A COMPARISON BETWEEN ESPERANTO AND BRAZILIAN LITERATURE IN THE YEARS 1950-1980	11

NICOLAU DOLS SALAS

ĈU ESPERANTO MALSAMAS? MALRIGIDECO AŬ MODERNECO	11
IS ESPERANTO DIFFERENT? FLEXIBILITY OR MODERNITY	12

ISTVÁN ERTL

LINGUISTIC USE AND MISUSE IN EU LANGUAGE POLICY	12
TRAFOJ KAJ MALTRAFOJ EN LA EU-LINGVOPOLITIKO: SPERTOJ DE EU-TRADUKISTO	12

MICHAEL FARRIS

THE PSYCHOLOGICAL ECONOMY OF THE ENGLISH LANGUAGE INDUSTRY	12
LA PSIKOLOGIA EKONOMIO DE LA INDUSTRIO DE LA ANGLA LINGVO	13

SABINE FIEDLER

OFTECVORTAROJ POR ESPERANTO	13
FREQUENCY DICTIONARIES FOR ESPERANTO	14

SABINE FIEDLER

PLANNED LANGUAGES AS A SOLUTION TO PROBLEMS OF INTERNATIONAL COMMUNICATION: A REVIEW OF THE CURRENT SPECIALIST LITERATURE.....	14
PLANLINGVOJ (ESPERANTO) KIEL SOLVO DE PROBLEMOJ DE INTERNACIA KOMUNIKADO: TRARIGARDO DE LA AKTUALA FAKA LITERATURO...	15

ZBIGNIEW GALOR

INTERNACIA KOMUNUMO EN INTERNACIA KOMUNIKADO	15
THE INTERNATIONAL COMMUNITY IN INTERNATIONAL COMMUNICATION	16

FEDERICO GOBBO (NULIGITA/ODWOŁANA/CANCELLED)

INVENTITAJ LINGVOJ EN FANTASCIENCO: KIUJ KAJ KIUCELE?	16
INVENTED LANGUAGES IN SCIENCE FICTION: WHICH ONES AND FOR WHAT PURPOSE?	16

MIREILLE GROSJEAN

DUIDIOMISMO EN AFRIKO.	17
DIGLOSSIA IN AFRICA	17

KATARZYNA JOPKIEWICZ

UWARUNKOWANIA KULTUROWO-SPOŁECZNE A STYL TEKSTÓW NAUKOWO-TECHNICZNYCH	18
CULTURAL AND SOCIAL CONDITIONING AND STYLE IN ACADEMIC AND TECHNICAL TEXTS	18

ELIZA KARMIŃSKA

POLITYKA JĘZYKOWA W PRZEKŁADACH LITERATURY DZIECIĘCEJ NA JĘZYK POLSKI.....	18
LANGUAGE POLICY IN POLISH CHILDREN'S LITERATURE TRANSLATIONS.....	19

BARBARA KLIMEK

TRÓJJĘZYZYCHNOŚĆ BOŚNI I HERCEGOWINY W POLITYCE I ŻYCIU CODZIENNYM	19
TRILINGUALISM IN BOSNIA AND HERZEGOVINA – POLITICS AND EVERYDAY LIFE	20

ZSÓFIA KÓRÓDY

INTERKULTURA EDUKADO PER INTERNACIAJ LERNEJAJ INTERŜANĜPROGRAMOJ	21
INTERCULTURAL EDUCATION IN INTERNATIONAL SCHOOL EXCHANGE PROGRAMS	21

ILONA KOUTNY

ESPERANTO LAŬ LA TIPOLOGIO DE NATURAJ LINGVOJ	21
ESPERANTO IN THE TYPOLOGY OF NATURAL LANGUAGES.....	21

KATALIN KOVÁTS

EDUKO DE PLURLINGVA INFANO II.....	22
THE EDUCATION OF A MULTILINGUAL CHILD II.	22

MICHAŁ KOZICKI

LANGUAGE POLICY IN ETHIOPIA AND THE AMHARIC LANGUAGE	23
LINGVOPOLITIKO EN ETIOPIO KAJ LA AMHARA LINGVO.....	24

BRADIUS V. MAURUS III

SANSKRITO KIEL EKSPERIMENTO EN LINGVOPLANADO.....	25
SANSKRIT AS AN EXPERIMENT IN LANGUAGE PLANNING	25

TATJANA NAVICKA

MODEL KSZTAŁTOWANIA ORAZ PRZEKAZANIA TOŻSAMOŚCI NARODOWEJ MIESZKAŃCÓW ŁOTWY NA PODSTAWIE DŁUGOTERMINOWEJ STRATEGII ROZWOJU ŁOTWY DO 2030 ROKU	25
---	----

THE MODEL OF FORMATION AND TRANSMISSION OF LATVIAN CITIZENS' NATIONAL IDENTITY ON THE BASIS OF THE SUSTAINABLE DEVELOPMENT STRATEGY OF LATVIA UNTIL 2030	26
PIOTR NOWAK	
JĘZYKOWE ASPEKTY POLSKIEJ POLITYKI NAUKOWEJ. MIĘDZYNARODOWOŚĆ I LOKALNOŚĆ	26
LINGUISTIC ASPECTS OF POLISH SCIENCE POLICY. INTERNATIONAL AND LOCAL FACTORS.....	27
PATRYCJA OBARA	
GLOBALIZACJA A GLOCALIZACJA JĘZYKA ANGIELSKIEGO JAKO JĘZYKA NAUKI, BIZNESU I NOWYCH TECHNOLOGII	27
GLOBALIZATION AND THE <i>GLOCALIZATION</i> OF ENGLISH AS A LANGUAGE OF SCIENCE, BUSINESS AND NEW TECHNOLOGIES	28
SZYMON PAWLAS	
POMOCNICZE PISMA LOGOGRAFICZNE	28
AUXILIARY LOGOGRAPHIC WRITING SYSTEMS.....	29
PAULO PEREIRA NASCENTES	
PAROLIGANTE LA LERNANTARON	30
MAKING THE LEARNERS SPEAK	30
JUKKA PIETILÄINEN	
KIULINGVE DIVERSLINGVAJ EŬROPAŬOJ KOMUNIKAS?.....	31
IN WHICH LANGUAGE DO EUROPEANS WITH DIFFERENT NATIVE LANGUAGES COMMUNICATE?	31
KAROLINA PSZCZOŁA	
UKRAIŬSKI? ROSYJSKI? SURŻYK? POLITYKA JĘZYKOWA NA UKRAINIE	32
UKRAINIAN? RUSSIAN? SURZHYK? LANGUAGE POLICY IN UKRAINE	32
KRUNOSLAV PUŠKAR	
COMMON CRITICISM OF ESPERANTO: FACTS AND FALLACIES.....	33
OFTAJ KRITIKOJ PRI ESPERANTO: FAKTOJ KAJ ERAROJ	33
SVITLANA ROMANIUK	
DWUJĘZYCZNOŚĆ NA UKRAINIE: 'STARY' PROBLEM W OBLICZU NOWYCH REALIÓW	33
BILINGUALISM IN UKRAINE: AN 'OLD' PROBLEM IN THE FACE OF NEW REALITIES.....	34
WITOLD SOBCZAK (NULIGITA/ODWOŁANA/CANCELLED)	
O STATUSIE JĘZYKOWYM I PRZYSZŁOŚCI SPANGLISH.....	34
THE LINGUISTIC STATUS AND FUTURE OF SPANGLISH.....	34
ANDRÉ STAES	
SIMPLIGITA SUPERRIGARDO DE LA TEORIOJ PRI INTERNACIAJ RILATOJ	35
A SIMPLIFIED VIEW ON THE THEORIES ABOUT INTERNATIONAL RELATIONS	36
ANJA STECAY	
SPACO KAJ LOKO KIEL VERKILJOJ DE LA DETEKTIV-ROMANO – KOMPARA ANALIZO DE ETNOLINGVA KAJ ESPERANTA LITERATURO.....	36
SPACE AND PLACE AS TOOLS OF THE MYSTERY NOVEL – A COMPARATIVE ANALYSIS OF LITERATURE WRITTEN IN ETHNIC LANGUAGES AND ESPERANTO.....	37
IDA STRIA	
INFLUENCE OF ESPERANTO ON NATIVE LANGUAGES AND VICE VERSA – A RESEARCH PROJECT	37
INFLUO DE ESPERANTO SUR DENASKAJ LINGVOJ KAJ INVERSE – EŜPLOKPROJEKTO.....	37

SZABOLCS SZILVA

DIVERSAJ ALIROJ AL LA KLASIFIKO DE PLANLINGVOJ	38
DIFFERENT APPROACHES TO THE CLASSIFICATION OF PLANNED LANGUAGES	38

TADEUSZ SZCZERBOWSKI

KULTURA A PRZEKŁAD LITERACKI WEDŁUG LUDWIKA ZAMENHOFA (LA REVIZORO)	39
CULTURE AND LITERARY TRANSLATION ACCORDING TO LUDWIK ZAMENHOF (LA REVIZORO – THE INSPECTOR GENERAL)	39
KULTURO KAJ LITERATURA TRADUKADO LAŬ LUDOVIKO ZAMENHOF (LA REVIZORO).....	40

BERNHARD TUIDER

LA KOLEKTO POR PLANLINGVOJ KAJ LA ESPERANTOMUZEJO DE LA AŬSTRIA NACIA BIBLIOTEKO. HAVAĴOJ – PROJEKTOJ – ESPLOREBLOJ	41
THE DEPARTMENT OF PLANNED LANGUAGES AND THE ESPERANTOMUSEUM OF THE AUSTRIAN NATIONAL LIBRARY: HOLDINGS, PROJECTS AND RESEARCH POSSIBILITIES	41

KRISTIN TYTGAT

KIEL ESPERANTO POVAS PERI INTER KULTUROJ	42
HOW ESPERANTO COULD BECOME LOST BETWEEN CULTURES	42

KINGA USZKO

THE WELSH FIGHT FOR THE LANGUAGE OF THEIR FATHERS – A BRIEF EVALUATION OF LANGUAGE POLICIES CONCERNED WITH WELSH AND BILINGUALISM IN WALES.....	43
---	----

BALÁZS WACHA (NULIGITA/ODWOŁANA/CANCELLED)

VERBOJ DE MOVO KAJ MOVIĜO ĈE ZAMENHOF	43
VERBS OF MOVEMENT AND MOTION IN THE USAGE OF ZAMENHOF	44

Konsekwencje rozpadu „utopii” językowej – przykład języka chorwackiego po rozpadzie Jugosławii

---

Magdalena Baer

Polska/Pollando, Uniwersytet im. A. Mickiewicza

Ideą Josipa Broz Tito, marszałka Federacji Jugosławii, było stworzenie państwa, w którym zamieszkujące je narody porozumiewałyby się wspólnym dla nich językiem jakim był język serbsko-chorwacki, który otrzymał polityczne podwaliny i przyzwolenie elit słowiańskich w Cesarstwie Austriackim dzięki Umowie Wiedeńskiej z 1850 r. Budowanie wspólnoty językowej serbsko-chorwackiej miało swoje apogeum i polityczne uzasadnienie w czasach Jugosławii Tito, jednak czas pokazał, że wszelkie podejmowane działania w celu wprowadzeniu tej utopii językowej w życie nie dało oczekiwanych rezultatów.

Krwawa wojna domowa na Bałkanach w latach 90. uwiarydociła, prócz problemów narodowościowych, również problemy językowe, które do tej pory były ukrywane przez władze Federacji. Językiem urzędowym Jugosławii był język serbsko-chorwacki lub chorwacko-serbski, czyli język wywodzący się z jednej podstawy dialektalnej, jednak w wyniku odrębnego rozwoju przeradzającego się w dwa różne języki chorwacki i serbski.

Celem niniejszego referatu jest prezentacja sytuacji języka chorwackiego w czasie trwania Jugosławii i wspólnoty serbsko-chorwackiej i po jej rozpadzie. Wyjście języka chorwackiego z tej „utopijnej” wspólnoty językowej pociągnęło za sobą liczne zjawiska językowe: negatywne, np.: puryzm językowy, chęć odróżnienia się za wszelką cenę od Serbów i pozytywne, np.: społeczne – dowartościowanie Chorwatów jako narodu poprzez uznanie ich języka, samodzielny rozwój językowy niesterowany politycznie z Belgradu, które zostaną omówione w tym referacie.

Consequences of the breakdown of a language “utopia” – Croatian after the disintegration of Yugoslavia as an example

The idea of Josip Broz Tito, the Speaker of the Federation of Yugoslavia, was the creation of a State in which the people inhabiting it could communicate using a common language such as Serbo-Croatian, which received political support and acquiescence of Slavic elites in the Austrian Empire by the Vienna Agreement of 1850. Building a community of the Serbo-Croatian language had its apogee and political justification in the days of Tito's Yugoslavia, but time has shown that any action taken to bring this language utopia to life did not bring the expected results.

A bloody civil war in the Balkans in the 90s revealed, besides the problems of nationalities, language problems that were previously hidden by the authorities of the Federation. The official language of Yugoslavia was the Serbo-Croatian or Croatian-Serbian language derived from a dialectal base, but as a result of separate development changed into two different languages Croatian and Serbian.

The purpose of this paper is to present the situation of the Croatian language during the Yugoslav and Serbian-Croatian community, and after its collapse. The output of the Croatian language of the “utopian” language community led to a number of linguistic phenomena, some of them negative, such as language purism, the desire to distinguish themselves at all costs from the Serbs and some positive, such as –social validation of Croats as a people through the recognition of their

language and the independent development of language uncontrolled politically from Belgrade, which will be discussed in this paper.

Rezultindika aspekto: ĉu Esperanto provizus modelon por lingvosciencia analizo?

Marc Bavant

Francja/Francujo, Universiteit van Amsterdam

Rezultindikaj formoj estas verbformoj, kiuj esprimas staton rezultantan el antaŭa ago: ekz-e en la angla *the door is closed* “la pordo estas fermita”, esprimanta la staton de pordo, post kiam iu ĝin fermis, aŭ *Peter has his task written* “Petro havas la taskon verkita”, esprimanta la staton de Petro, post kiam lia (hejm)tasko estis verkita, supozeble de li mem, aŭ eĉ de aliulo. Se la verbsistemaj specifajoj de la koncerna lingvo tion ebligas, la rezultindikaj verbformoj povas konsistigi verban aspekton, kontraŭmetitan al iu procezindika aspekto.

En plej diversaj lingvoj tiaj formoj tre ofte esprimiĝas per perifrazoj kun helpverbo (kopulo, posedpredikato...) kaj nomvorta formo de la verbo (pasinta participo, verba nomo...). Tre oftas ankaŭ, ke la sama perifrazo servas por esprimi ion alian, ol la rezultindikan aspekton. Ekz-e en la franca la rezultindika formo *la porte est fermée* “la pordo estas ferm-it-a” povas ankaŭ signifi la procezindikan pasivon “la pordo estas ferm-at-a”, dum la hispana zorge distingas inter ambaŭ per uzo de helpverbo *estar* por la rezultindika valoro, kaj *ser* por la pasiva. Aldone al ĉi tiu konfuzo inter verbaj aspekto kaj voĉo tre vaste vidiĝas diakronia tendenco por rezultindikaj formoj perdi sian dekomencon valoron. La stato rezultanta el antaŭa ago iĝas esprimo de ago, estiginta postan staton (procezindika perfekto), kaj fine de simple pasinta ago (aoristo): tion oni nomas la “aorista drivo”.

En jena kontribuaĵo mi studos, kiel enpraktikiĝas en Esperanta gramatiko la rezultindika aspekto pere de perifrazoj de la tipo *esti -inta*, *esti -ita*, *havi ion -ita*, kaj kigrade tiaj formoj estas interpreteblaj procezindike. Surbaze de la supraj konkludoj mi esploros la eblon por Esperanto servi kiel modelo por analizi la konfuzon inter rezultindikaj kaj procezindikaj formoj en aliaj lingvoj.

Resultative aspect: Can Esperanto provide a model for linguistic analysis?

Resultative verb forms express a state resulting from a previous action: e.g. *the door is closed* expresses the state of a door after someone has closed it, or *Peter has his task written* expressing Peter’s state after his task has been written, supposedly by himself, but possibly by someone else. Depending on the specificities of a language’s verbal system one may construe the resultative as a verbal aspect opposed to a processive aspect.

Very often resultative forms are expressed cross-linguistically by periphrases formed with an auxiliary verb (copula, possession predicate...) and a nominal form of the verb (past participle, verbal noun...). It is also very common that the same periphrases can be used to express something different from the resultative aspect. In French, for example, the resultative form *la porte est fermée* “the door is closed” entirely overlaps with the processive passive meaning “the door is being closed”, whereas in Spanish the distinction is maintained through the use of auxiliary *estar* for the resultative and *ser* for the passive. In addition to that confusion of aspect and voice there is a large diachronic tendency for resultative forms to lose their initial value. The state

resulting from a previous action turns into an expression of the action which gave rise to a state (processive perfect), and finally a merely past action (aorist): this is called "aoristic drift".

The paper will study how the resultative aspect is implemented in Esperanto grammar through periphrases of the type *esti -inta*, *esti -ita*, *havi ion -ita*, and to what extent those forms are subject to a processive interpretation. Based on those conclusions it will further explore the possibility for Esperanto to serve as a model for analysing the confusion of resultative and processive forms in other languages.

Retoryka polskiej dyplomacji kulturalnej, czyli komunikacja międzynarodowa po polsku

---

Magdalena Biegaj

Polska/Pollando, Uniwersytet Warszawski

Podstawowym założeniem dyplomacji kulturalnej jest pozytywne kształtowanie marki narodowej poza granicami kraju, przedstawienie jej jako marki nie tylko z potencjałem ekonomiczno-gospodarczym, ale również ludzkim opartym na relacjach międzynarodowego porozumienia i wzajemnego szacunku. Przedstawiciele dyplomacji publicznej na co dzień promujący Polskę na świecie podejmują współpracę z różnymi instytucjami, organizacjami oraz animatorami kultury w innych krajach. W odpowiedzi na wyzwania XXI wieku powstaje nowy model komunikacji i promocji marki narodowej pod nazwą „dyplomacja kreatywna”, która obejmuje swoim zasięgiem działania promocyjne poprzez kulturę rozumianą jako promocję poprzez sport, sztukę, kino, modę i wiele innych.

Autorka podejmie próbę omówienia modelu komunikacji polskiej dyplomacji kulturalnej w Wielkiej Brytanii. Autorka zamierza wykorzystać podstawowe paradygmaty badań nad retoryką do analizy dyplomacji. Analiza będzie opierać się m.in. na wykorzystaniu narzędzi krytyki retorycznej do badania uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych procesu komunikacji.

Analiza ww. uwarunkowań wymaga ustalenia m.in.:

- kim są i gdzie znajdują się odbiorcy przekazu,
- kim są twórcy przekazu, jaka jest ich wizja oraz w jaki sposób komunikują się z otoczeniem,
- grupy kodów komunikacyjnych (rezydualnych, dominujących, emergentnych) w danej kategorii oraz środowisku odbiorców.

Wykorzystanie narzędzi retoryki w analizie przekazów publicznych daje możliwość zrozumienia, czym jest komunikacja perswazyjna w języku różnych grup nadawców i odbiorców. Narzędzia retoryczne znajdują zastosowanie w analizie procesu komunikowania publicznego, jako że uwzględniają one nie tylko warstwę językową komunikatu, lecz także kontekst kulturowy, czynniki psychologiczne i inne.

The rhetoric of Polish cultural diplomacy: International communication in Polish

The foundation of cultural diplomacy is the creation of a positive brand for a country beyond its borders, presenting it as having not only economic but human potential based on international

understanding and mutual respect. Representatives of public diplomacy who promote Poland on a daily basis undertake partnerships with various institutions, organizations as well as cultural movers in other countries. In answer to the challenges of the XXI century, new models of communication and promotion of national brands under the name "creative diplomacy" has arisen. This includes promotional activities through culture understood as promotion through sports, art, cinema, fashion and other fields.

The author will describe the model of Polish cultural diplomacy in Great Britain, making use of paradigms from research on rhetoric to an analysis of diplomacy. The analysis will be based on, among other tools, rhetorical criticism in order to explore the internal and external conditions of the process of communication.

The analysis of the above mentioned conditioning requires establishing, among other factors, the following:

- who the recipients of the message are and where they are located,
- who the creators of the message are, what their vision is as well as how they communicate with their surroundings,
- the communicative codes (residual, dominant, emerging) in a given category or community of recipients.

Making use of rhetorical devices in the analysis of public messages makes it possible to understand what persuasive communication is in the language of different groups of senders and receivers. Rhetorical devices are applied in an analysis of the process of public communication as they take into account not only the linguistic layer of that which is communicated but also the cultural context as well as psychological and other factors.

Edmond Privat (1889-1962) – la granda forgesito

Tomasz Chmielik

Polska/Pollando, Uniwersytet im. A. Mickiewicza, Literatura Akademio de Esperanto

En 2014 pasas 125 jaroj depost la naskiĝo de unu el la plej elstaraj pioniroj de la tutmonda Esperanto-movado kaj grava eminentulo de la intelekta vivo en Romandio. Universitata lekcianto, ĵurnalisto (kunlaboranta kun dekelkaj soci-politikaj kaj kooperativaj gazetoj kaj revuoj, aperantaj franclingve kaj en Esperanto), kapabla verkisto, talenta oratoro, fondinto de Svisa Radio Internacia, kontraŭbatalanto de ĉiaj rasismoj, ŝovinismoj, religia netoleremo, malkovrinto de Gandhi por la mondo... Oni povus daŭrigi ĉi liston, sed pleje mirigas la silento, kiu lin ĉirkaŭas de jardekoj en Esperantujo. Ĉu la ideoj de Privat ne plu aktualas? Ĉu por la nunaj stagnado kaj krizo de la Esperanto-movado oni povas trovi en la Privata verkaro utiligotajn kaj aplikeblajn solvojn?

Ĉi-jare, oni festos ankaŭ la alian jubileon – post 25 jaroj da esplora kaj editora kunlaboro de Tomasz Chmielik kun CDELI (La Chaux-de-Fonds) kaj Schweizerische Nationalbibliothek (Bern), komencas aperadi 150 kajeroj kun kelkaj miloj da franclingvaj artikoloj de Privat, skribitaj por la revuoj *Le Droit du Peuple* (1919-1935), *La Sentinelle* (1920-1956), *Le Travail* (1922-1935), *La Coopération / Coopération* (1921-1922, 1930-1949, 1950-1963), *Le Coopérateur genevois* (1929-1944) kaj *L'Essor* (1916-1919, 1931-1962). La tuta eldono ampleksos 20000 paĝojn. Aperos ankaŭ la verkoj de Privat, tradukitaj el la franca (*Vision d'une jeune femme, Aux Indes avec Gandhi, Le Chancelier Décapité, Sagesse de l'Orient, L'Âme anglaise, Des Pirates aux Prophètes* kaj *Les Américains, des Colons aux Penseurs*). Tiu giganta laboro povis efektiviĝi per la nekredbla helpo

de sponsoroj el Pollando, Francujo, Kroatio, sen apogo de UEA kaj aliaj movadaj instancoj. Ankaŭ tiuj spertoj estos prezentitaj en la prelego.

Edmond Privat (1889-1962) – a forgotten great

The year 2014 was the 125 anniversary of the birth of one of the most outstanding pioneers of the global Esperanto movement and an important figure of the intellectual life of Suisse romande. A university instructor, journalist (who worked for over ten social, political and cooperative publications appearing in French and Esperanto), a talented writer, capable orator, founder of the Swiss International Radio, opponent of all types of racism, chauvinism and religious intolerance, discoverer of Gandhi for the world... It is possible to go on, but what's most astounding is the silence which has surrounded him for decades in the Esperanto movement. The question arises whether the ideas of Privat are still relevant or whether in the current stagnation and crisis of the Esperanto movement it's possible to find in Privat's body of work applicable and useable solutions.

This is also the year of another anniversary – after 25 years of research and editorial collaboration between Tomasz Chmielik with CDELI (La Chaux-de-Fonds) and the Schweizerische Nationalbibliothek (Bern) 150 volumes with several thousand French language articles written by Privat for the publications *Le Droit du Peuple* (1919-1935), *La Sentinelle* (1920-1956), *Le Travail* (1922-1935), *La Coopération / Coopération* (1921-1922, 1930-1949, 1950-1963), *Le Coopérateur genevois* (1929-1944) and *L'Essor* (1916-1919, 1931-1962). The entire project will contain 20,000 pages. Works of Privat, translated from French (*Vision d'une jeune femme, Aux Indes avec Gandhi, Le Chancelier Décapité, Sagesse de l'Orient, L'Ame anglaise, Des Pirates aux Prophètes* kaj *Les Américains, des Colons aux Penseurs*) will also appear. This huge undertaking was made possible by the incredible help of sponsors in Poland, France, and Croatia and without the support of UEA or other institutions in the movement. These experiences will also be presented.

Kontribuo de Ernest Drezen al terminologio-scienca

Aida Čižikaitė

Litwa/Litovio

Parolante pri terminologio-scienca, ĉe la komenco ĉiuj imagas Eugen Wüster. Pri lia kolego, amiko kaj kunlaboranto, samideano Ernest Drezen parolas apenaŭ iu. Unue pro tio, ke lia laboro estis abrupte ĉesigita per mortpafa kondamno en 1937, due pro tio, ke en Sovetio eĉ post proklamo de senkulpeco, la temo tamen restis tabuo. Pro „la fera kurteno“ laboroj de E. Drezen (krom esperantistaj rondoj) pli vaste ne estis konataj.

Eĉ nun (ekz., en TSS 2014 en Vieno) oni nur per unu frazo diras, ke TC37 ISO estis fondita en 1936 kaj eĉ ne mencias, kiu liveris la proponon, kiu pretigis „Raporton“ al tiama ISA. Des pli neniu inter nuntempaj terminologoj mencias terminologian kodon, samtempe proponitan kaj elpaŝojn de subtenantoj de Okcidental rilate al ĝi.

Pri la laboroj de E. Wüster oni povas informiĝi en Infoterm, trovi lian arkivon en Esperanto muzeo en Vieno (nun parto de Austria Nacia biblioteko). Pri E. Drezen? Ĉio daŭre restas en arkivoj de KGB en Moskvo... Tamen la temo meritas pli profundan esploron kaj disvastigon de ekzistanta materialo. En tiu ĉi referaĵo mi volas prezenti kelkajn aferojn, ligitajn.

Ernest Drezen and his contribution to the science of terminology

Discussions of the science of terminology always begin with Eugen Wüster. Scarcely anyone mentions his colleague, friend and collaborator and fellow Esperantist Ernest Drezen. Firstly, because of the fact that his work was abruptly terminated when he was executed by firing squad in 1937, and secondly, because of the fact that in the Soviet Union even after he was proclaimed innocent, the subject remained taboo. Because of the "Iron Curtain", Drezen's works were not widely known (except in Esperanto circles).

Even now (for example in TSS 2014 in Vienna) it is stated in a single sentence that ISO/TC37 was founded in 1936, and there is no mention of who made the proposal, or of who prepared a report for the then ISA. Furthermore, no one among today's terminologists mentions the concept of **terminological code**, proposed at the same time, and the steps followed by supporters of Occidental in relation to this.

One can learn about the works of Wüster in Infoterm, and find his archives in the Esperanto Museum in Vienna (now part of the Austrian National Library). Drezen is less well served. Everything still lies in the archives of the KGB in Moscow... However, the subject deserves deeper examination, and the publication of the material which is already currently available.

Ĉu la polurita spegulo estas fleksebla kaj amika? Kelkaj konsideroj pri logikeco, reguleco, simpleco en lingvoj

---

Ivan Eidt Colling

Brazilia/Brazilo, Universidade Federal do Paraná

En ĉi tiu prezento, estos ekzamenataj konceptoj kiel 'logikeco' kaj 'perfekteco' en lingvoj; ankaŭ ekzamenata estos la eblo kompari lingvojn laŭ logikeco. Ĝis kiuj limoj ekstrema precizeco funkcias en vivantaj lingvoj, kaj ne fariĝas balasto aŭ eĉ malhelpilo? Ĉio ĉi koncernas la strukturon de la esprimtavoloj de la diversaj lingvoj kaj la manierojn, laŭ kiuj la lingvoj rilatigas esprimtavolon kaj enhavtavolon, sed ne nur tion: ĝi koncernas ankaŭ la manieron, laŭ kiu ĉiu individuo konstruas sian mondbildon. Prilumas la vojon la lumo ĵetita de filozofo Ludwig Wittgenstein per la verko Logiko-filozofia traktajo, en kiu li asertas interalie, ke bildigo kaj realo devas kunhavi la saman logikan formon, "ni ne povas ion nelogikan pensi, ĉar alie ni devus nelogike pensi" kaj ke "la limoj de la lingvo (de la nura lingvo, kiun mi komprenas) signifas la limojn de mia mondo".

Is the polished mirror flexible and pleasing? A few considerations on logic, regularity and simplicity in languages

In this paper concepts such as 'logic' and 'perfection' in languages will be examined as will the ability to compare languages on a logical basis. The question is to what limit can extreme precision function in living languages without becoming ballast or even a hindrance. This is related to the structure of layers of expression in various languages and the manners in which languages relate layers of expression and content. But further, it also concerns the manner in which each individual constructs their picture of the world. The path forward will be illuminated by the philosopher Ludwig Wittgenstein's work *Tractatus Logico-Philosophicus*, in which he states, among other things, that a picture and reality must have the same logical form, "We cannot think anything

illogical, since otherwise we would have to think illogically" and "The limits of my language mean the limits of my world".

Komparo inter esperanta kaj brazila literaturoj dum la jaroj 1950-1980

Luiz Fernando Dias Pita

Brazylio/Brazilo, Universidade do Estado do Rio de Janeiro

Plena disvolviĝo de esperantlingva literaturo estas jam centjara. Paralele, ĝi estas preskaŭ ĉiam analizita kiel aŭtonoma, memcentrita fenomeno. Kvazaŭ pere de spontanea generado, tiu ĉi literaturo neniam klare rivelas siajn rilatojn kun aliaj literaturoj, nacilingvaj aŭ ne. Sed tiaj rilatoj fariĝas percepteblaj kiam oni komparas la esperantlingvan verkadon al samtempaj samnaciaj verkoj, kiel konstateblas per komparado de brazilaj esperantlingvaj aŭtoroj kiel Sylla Chaves, Diderto Freto kaj Roberto Passos Nogueira al la tielnomataj "konkretismaj" brazilaj poetoj kiel Décio Pignatari, Humberto de Campos kaj Haroldo de Campos.

A comparison between Esperanto and Brazilian literature in the years 1950-1980

The full development of literature in Esperanto has a hundred year tradition. In a parallel fashion it is almost always analyzed as an autonomous and self-centered phenomenon. Almost as if it appeared through spontaneous generation, it is a literature that never clearly reveals its relation to other literatures, whether in ethnic languages or not. But these relations become perceptible when literature in Esperanto is compared with works created at the same time in the same country. This is borne out by a comparison between the work of Brazilian authors in Esperanto such as Sylla Chaves, Diderto Freto and Roberto Passos Nogueira with the so-called "concrete poetry" of Brazilians such as Décio Pignatari, Humberto de Campos and Haroldo de Campos.

Ĉu Esperanto malsamas? Malrigideco aŭ moderneco

Nicolau Dols Salas

Hiszpania/Hispanio, Universitat de les Illes Balears

Ĉiuj lingvoj emas redukti diversecon kaj atingi normajn formojn per kiuj ne facile eblas koni la elvenon de skribantoj, kaj lastatempe, ankaŭ la elvenon de parolantoj. La lingva normigado ne malsamas la normigadon de aliaj aspektoj de vivmaniero. Lingva normigado videblas ĉefe en amasinformiloj kaj en edukado. Ĉu la reduktado de diverseco bonas? Kial?

Ĉu ĉi tio okazas ankaŭ en Esperanto? Kio okazas kiam lingvo planita por komunikado inter parolantoj de aliaj lingvoj alvenas al amasinformiloj kaj finfine utilas atingi sian celon? Mi celas esplori diversecon en intonado, elparolo, leksikaj elektoj kaj vortfarado, kaj ankaŭ superrigardi ĝin laŭ klasikaj konceptoj de Haugen kaj aliaj aŭtoroj pri lingva normigado.

Is Esperanto Different? Flexibility or Modernity

All languages tend to reduce diversity in the attempt to reach standard forms in order to conceal the background of writers, and, nowadays, even speakers. Language standardization is not different from other aspects of life standardization. Language standardization shows up especially in mass media and education. The question arises whether this sort of reduction is desirable, and if so why.

One important question is whether this process also occurs in Esperanto. Further, it is not entirely clear what might happen when a language planned as a communication code for speakers of different languages reaches the mass media and finally serves its purpose. In this paper I analyze diversity in intonation, pronunciation, lexical selection, and word construction following concepts of Haugen and other authors regarding language standardization.

Linguistic use and misuse in EU language policy

István Ertl

Luksemburg/Luksemburgo, European Court of Auditors

EU language policy is officially a multilingual one. This is true to a varying degree in different contexts. One has to distinguish language policies directed to the general public, and language policies for internal use.

Building on my experience as an in-house translator for an EU institution for the last 11 years, I will illustrate several instances of linguistic use and misuse, and then contemplate a number of realistic options for improving the effectiveness and the efficiency of language policies, including some use of Esperanto.

Trafoj kaj maltrafoj en la EU-lingvopolitiko: Spertoj de EU-tradukisto

La lingvopolitiko de EU oficiale bonvenigas multlingvecon. Tiu principo realiĝas diversgrade en malsamaj kuntekstoĵ. Necesas distingi lingvopolitikoĵn direktitajn al la ĝenerala publiko kaj tiujn por interna uzo.

Ĉerpante el mia sperto de tradukisto ĉe EU-instanco dum 11 jaroĵ, mi ilustras plurajn kazojn de lingvaj trafoĵ kaj maltrafoĵ, kaj poste konsideros plurajn realismajn eblojn plibonigi la rezultojn kaj efikecon de lingvaj politikoĵ, interalie ian uzon de Esperanto.

The psychological economy of the English language industry

Michael Farris

Polska/Pollando, Uniwersytet im. A. Mickiewicza

While there is no objective need for English to function as an international language, there is, however, a large, subjective need for English to play that role. Indeed, many of the strongest advocates for the international use of English are non-native speakers for whom knowledge of English is part of an international or modern identity. In this regard English has become a

consumer product, rather like Coca Cola, Harry Potter or smartphones. Part of the genius of its marketing is that it is not recognized as a product by most of those who pay for it.

In addition, there are a number of particular conditions surrounding English that affect its functioning and marketing. The most important of these is that different varieties of English have not been released as carriers of national identity. This creates a contradiction in the use of English internationally; the better it works as a national language, the worse it works as a "neutral" international language, and vice versa. No solution to this contradiction has yet been found and it is a contributing factor to the peculiar economics of the English industry in which the learning of English is simultaneously a zero sum game and susceptible to educational inflation.

La psikologia ekonomio de la industrio de la angla lingvo

Kvankam ne ekzistas objektiva bezono de la angla kiel internacia lingvo, ekzistas ja granda, subjektiva bezono, ke la angla ludu tiun rolon. Fakte, multaj de la plej fervoraj subentantoj de la internacia uzo de la angla estas nedenskaj parolantoj, por kiuj kono de la angla estas grava parto de internacia aŭ moderna identeco. Tiurigarde la angla iĝis konsumata produkto pli malpli kiel Coca Cola, Harry Potter aŭ smartfonoj. Parto de la genio de ĝia merkato estas precize tio, ke la plejmulto de tiuj kiuj pagas por ĝi ne rekonas, ke temas pri produkto.

Aldone, ekzistas kelkaj specifaj kondiĉoj ĉirkaŭ la angla havantaj influon sur ĝia funkciado kaj merkato. La plej grava de tiuj estas la fakto, ke la diversaj variantoj de la angla ne perdis sian funkcion kiel medio de nacia identeco. Tio kreas kontraŭdiron en la internacia uzo de la angla; Ju pli bone ĝi funkcias kiel etna lingvo des malpli bona ĝi funkcias kiel interlingvo kaj inverse. Ĝis nun oni ne trovis solvon pri tiu kontraŭdiro kaj ĝi kontribuas al la karakteriza ekonomio de la angla industrio, en kiu la lernado de la angla samtempe estas nulsuma ludo en kiu ekzistas inklino al edukada inflacio.

Oftecvortaroj por Esperanto

Sabine Fiedler

Niemcy/Germanio, Universität Leipzig

Oftecvortaroj prezentas la leksikon de lingvo, de aŭtoro, ĝenro k.s. laŭ ĝia ofteco en teksto aŭ korpuso. Ili tiel donas informojn, kiuj vortoj okazas plej ofte en lingvo kaj pro tio estu unue lernataj. La prelego konsistas el du partoj. Celo de la unua estas doni superrigardon pri oftecvortaroj jam ekzistantaj por Esperanto. La unua ofteclisto estis publikigita okaze de la 40-a datreveno de la planlingvo en 1927. Ekde tiu tempo proksimume dek kolektaĵoj vidis la lumon. La *Baza Radikaro Oficiala* ankaŭ baziĝas sur oftecaj kriterioj. La unua parto de la artikolo donas superrigardon pri tiuj ekzistantaj vortaroj kaj listoj kaj komparas bazojn kaj rezultojn.

La dua parto de la prelego prezentos projekton de nova oftecvortaro por Esperanto, kiu nun troviĝas en la fazo de prilaborado en la universitato de Leipzig (Germanio). Ĝi uzas ĉefe retajn tekstojn. La vortaro ekestos en la kadro de serio inkludanta diversajn lingvojn. Jam aperis kolektaĵoj pri la germana, angla, franca, islanda kaj hungara. Tiu ĉi serio de vortaroj ne nur donas la eblecon studi diversajn aspektojn de vortfarado aŭ de ofteco-dependa difinado de leksikaj terenoj por vortaroj kaj fremdlingva instruado rilate al koncerna lingvo, sed ankaŭ ebligas trakti lingvokomparajn demandojn. La statistikaj rezultoj prezentitaj donas unuan impulson al tiuj

esploroj. La artikolo resumos la ĉefajn rezultojn pri la ofteco de unuopaj vortoj, vortfarado, silaboj, literoj, la plej longaj vortoj kaj aliaj fenomenoj en Esperanto.

Frequency Dictionaries for Esperanto

Frequency dictionaries present the vocabulary of a language, of an author, a genre etc. according to its use in a corpus. They provide information about the words that are most frequently used in a language and that should be learnt first. The presentation consists of two parts. The aim of the first part is to give an overview of frequency lists and dictionaries for Esperanto. The first frequency list was published by S. Rublev in 1927 on the occasion of the 40th anniversary of Esperanto. Since then ten collections have appeared. The Baza Radikaro Oficiala is also based on frequency criteria. The second part of the presentation will give an introduction to the project of a new frequency dictionary for Esperanto that is currently initiated at the University of Leipzig (Germany). It is part of a series of frequency dictionaries for various languages that are compiled on a large-scale empirical basis. In previous years, dictionaries were published for German, English, French, Icelandic, and Hungarian. This series of dictionaries provides the opportunity to explore comparative linguistic topics and such monolingual issues as studies on word formation and frequency-based examinations of lexical areas for use in dictionaries or language teaching. The presentation gives a summary of the main results of our work with regard to word formation, syllable structure, letter frequency, longest words and other phenomena in Esperanto vocabulary.

Planned Languages as a Solution to Problems of International Communication: a Review of the Current Specialist Literature

---

Sabine Fiedler

Niemcy/Germanio, Universität Leipzig

Several options for language policy have been presented to find fair and democratic approaches to international communication. Their scope includes different variants of multilingualism, limiting the number of languages used, the restriction to passive language skills (also known as intercomprehension), reduced variants of English, such as the model *Globalish* (Ammon 2003), the introduction of a system of compensation, initiatives to revive an ancient language (e.g. Latin), and the use of a planned language. This paper will focus on the use of a planned language. Although planned languages such as Esperanto have achieved only limited success in their attempt to facilitate international communication so far, they are attached considerable attention in discussions on the language question.

This presentation examines how the topic is treated in recent publications on linguistics and language policy. The analysis reveals that researchers put forward a number of recurrent pro and con arguments. Those employed in favor of planned languages are their contribution to equal rights in international communication, their positive impact on the learning of other foreign languages, and their cost saving effects. Arguments against them include their bad image and limited communicative functions. Some researchers make predictions about the further linguo-structural development of Esperanto in the case of its official adoption, taking the development of ethnic languages as a point of departure. Esperanto's Eurocentricity, its alleged isolation from

culture, and the (non-)existence of native speakers are among the features that are controversially discussed in the literature. Some conclusions for further interlinguistic research are drawn.

Planlingvoj (Esperanto) kiel solvo de problemoj de internacia komunikado: Trarigardo de la aktuala faka literaturo

Diversaj lingvopolitikaj alirvojoj por egalrajta kaj demokrata internacia komunikado estas diskutataj nuntempe. Inter ili estas diversaj formoj de multlingvismo, uzado de limigita nombro de lingvoj por internacia komunikado, sinlimigo al ricevaj fremdlingvaj konoj (t.n. intercomprehension), limigitaj formoj de la angla (kiel la modelo Globalish de Ammon 2003), la pago de kompensoj al landoj, kiuj havas malavantaĝojn pro la hegemonio de la angla, revivigo de morta lingvo (precipe de la latina) kaj apliko de planlingvo. Tiu ĉi kontribuo okupiĝos pri la laste menciita opcio, la uzado de planlingvo. Kvankam lingvoj kiel Esperanto havis nur limigitan sukceson ĝis nun, ili ricevas relative grandan atenton en diskutoj pri la lingva demando. La prelego analizas, kiel la temo estas traktata en aktualaj publikigaĵoj pri lingvistiko kaj lingva politiko. La analizo montras, ke aŭtoroj prezentas nombron da repetiĝantaj argumentoj por kaj kontraŭ planlingvo. Tiuj por planlingvo estas egalrajteco en internacia komunikado, la pozitiva influo al la lernado de fremdlingvoj kaj ekonomiaj aspektoj. Inter la argumentoj kontraŭ Esperanto estas la malbona reputacio de la planlingvo kaj limigitaj komunikadaj funkcioj. Kelkaj esploristoj faras prognozojn pri la estonta evoluo de Esperanto, elirante el la evoluoj de etnaj lingvoj. La Eŭropeca karaktero, la supozata manko de kulturo, la (ne)ekzisto de gepatraj parolantoj estas kriterioj, kiujn oni diskutas polemikige en la fakliteraturo. Fine de la kontribuo kelkaj konkludoj estas tirataj por la estonteco de interlingvistika laboro.

Internacia komunumo en internacia komunikado

Zbigniew Galor

Polska/Pollando, Uniwersytet Szczeciński

La aŭtoro celas karakterizi demandojn pri internacia komunumo en internacia komunikado kiel problemon sociologian. Ĝenerala vidpunkto premias i.a. diferencigon inter formoj de komunikado: unuflanke persona – socia ara, grupa kaj institucia aliflanke nacia, internacia kaj tutmonda. Respektivan karakteron havas formoj de socia komunumo: grupa, nacia, internacia kaj tutmonda.

Elirpunkto baziĝas sur historia fakto de apero kaj evoluo de internaciaj organizaĵoj. Ili estas partoprenantoj de internaciaj rilatoj kaj ekzistas kiel: nacioj, ŝtatoj, internaciaj organizoj kaj strukturoj transnaciaj (Kukułka 2003, 99-115). Plej signifan rolon ludas: internaciaj registaraj organizaĵoj kaj internaciaj neregistaraj organizaĵoj. Karaktero de internaciaj komunumoj registaraj kaj neregistaraj baziĝas sur karaktero de sociaj rilatoj: ekonomiaj, politikaj, religiaj, kulturaj ktp.

Estos priskribataj diferencoj en karaktero de Organizo de Unuiĝintaj Nacioj, Eŭropa Unio, Internacia Labor-Organizaĵo (*International Labour Organization* – ILO) kaj Universala Esperanto Asocio. Sekve estas analizata ilia rolo en internacia komunikado. Ĝi gvidas al konkludo pri ekzisto de:

- problemo pri interna internacia komunikado de internaciaj komunumoj
- problemo pri rolo de internaciaj komunumoj en internacia komunikado ekster ili
- problemo pri internacia komunikado inter internaciaj komunumoj

The international community in international communication

The author's goal is to elaborate questions of international community in international communication as a sociological problem. The premises of the general point of view taken include a differentiation between forms of communication. On the one hand there is the personal – related to social class, groups and institutions and on the other there is the national, international and the global.

The point of departure is based on the historical fact of the appearance and evolution of international organizations. They are participants in international relations and exist as, nations, states, international organizations and transnational structures (Kukułka 2003, 99-115). The most important role is played by international governmental and non-governmental organizations. The character of international governmental and non-governmental organizations is based on the character of social relations, whether economic, political, religious, cultural or based on other factors.

Differences between the UN, EU, International Labour Organization – ILO) and the Universal Esperanto Association will be described, followed by an analysis of their role in international communication. This leads to a conclusion on the existence of:

- the problem of internal international communication of international communities
- the problem of the role of international communities in international communication outside them
- the problem of international communication between international communities

Inventitaj lingvoj en fantascienco: kiuj kaj kiucele?

Federico Gobbo

Holandia/Nederlando, Universiteit van Amsterdam

La rilato inter lingvoj inventitaj por fikciaj celoj kaj internaciaj helplingvoj kiel Esperanto estas longa – Jules Verne, la patro de fantascienco, eĉ estis prezidanto de Esperanto-klubo. La prelego celas montri kelkajn ekzemplojn de lingvoj en la fantascienca literaturo por klarigi kion la aŭtoro celis per la planado de la lingvoj mem en la fikcia universo.

Invented languages in science fiction: which ones and for what purpose?

The relation between languages invented for fictional purposes and the international auxiliary language Esperanto is long – Jules Verne, the father of science fiction, was even the president of an Esperanto club. The goal of the paper is to show several examples of languages used in science fiction in order to clarify what the authors' intentions are for planning languages in fictitious universes.

Duidiomismo en Afriko

ĉiutaga uzo de du lingvoj, simila al ĉiutaga uzo de du piedoj

---

Mireille Grosjean

Szwajcaria/Svisio, Afrika komisiono de UEA

Duidiomismo estas specifa fenomeno en Afriko, kie la koloniaj lingvoj apudas la lokajn lingvojn. En unu frazo, en unu konversacio, en unu parolado aperas diversaj lingvoj. Do okazas konstanta uzo de kolonia lingvo kaj de unu aŭ pluraj lokaj lingvoj. Ĉiu afrikano parolas la lingvon de la vilaĝo de sia patro kaj la lingvon de la vilaĝo de sia patrino. Plej interesa estas la komparo kun la tiel nomata germanparola parto de Svislando. Fakte tie okazas la sama fenomeno. Kompreneble laŭ lingvistika aspekto oni devas substreki, ke la diversaj lingvoj uzataj en iu afrika teritorio estas tre malsamaj kompare kun la koloniaj lingvoj angla, franca, hispana, portugala; male en Alemanio, temas pri ĝermanaj idiomoj lokaj, kiuj konkurencas kun la norma germana lingvo.

Alia substrekenda aspekto estas la prestiĝo: la koloniaj lingvoj havas prestiĝon en Afriko, oni amas kaj malamas ilin samtempe, en tre malfacile priskribebla situacio kun peza historia fono. Male en Alemanio: la uzo de la germana lingvo estas malagrabla devo, ĉiu provas eviti ĝin. La historio de la dudeka jarcento ludas rolon kompreneble. La alemanaj dialektoj aŭdiĝas en la Federa Palaco en Berno parolataj de la plej altnivelaj politikistoj, same kiel surstrate en iu urbo aŭ vilaĝo. Ŝajnas, ke tiu fenomeno estas unika en la mondo. Do ili ne ligiĝas al sociaj klasoj.

Diglossia in Africa

using two languages every day, like using two feet everyday

Diglossia is a characteristic feature of life in Africa, where colonial languages exist alongside local languages. Different languages appear in a single sentence, conversation or public speech. There is constant use of a colonial language and one or more local languages. Every African speaks the language of their father's village and their mother's village. It's interesting to compare this with the German speaking part of Switzerland where the same phenomenon occurs. It is of course necessary to underline the fact that the different languages used in any particular African country are very different from colonial languages such as English, French, Spanish or Portuguese. On the contrary, in German speaking Switzerland there are different local dialects which compete with the very different standard German language.

Another important aspect is relative prestige: colonial languages have prestige in Africa and are loved and hated at the same time in a difficult to describe situation against a heavy historical background. On the other hand, in German speaking Switzerland the use of standard German is a disagreeable obligation and everyone attempts to avoid it. The history of the 20th century is a contributing factor to this. Swiss dialects are spoken both by the highest ranking politicians in the country in the Federal Palace of Bern and on the streets of small towns and villages. This is a unique phenomenon on a global scale since it is not tied to questions of social class.

Uwarunkowania kulturowo-społeczne a styl tekstów naukowo-technicznych

---

Katarzyna Jopkiewicz

Polska/Pollando, Uniwersytet Wrocławski

Jeżeli język byłby tylko prostym odzwierciedleniem obiektywnie istniejącej rzeczywistości, nie potrzebowalibyśmy tłumaczy, gdyż cały świat mówiłby jednym powszechnie obowiązującym językiem. Słowa przez nas wypowiedzane to jednak wyraz subiektywnej interpretacji świata, na którą składają się osobiste doświadczenia oraz uwarunkowania kulturowo-społeczne. Efektywny przekaz międzykulturowy, jakim z założenia powinien być przekład, wymaga od tłumacza znajomości tychże uwarunkowań oraz ich następstw.

Przedmiotem referatu jest poszukiwanie odpowiedzi na pytanie, czy oraz w jaki sposób kulturowo zdeterminowana konceptualizacja świata wpływa na cechy stylu w różnojęzycznych tekstach naukowo-technicznych. Modelowo w celu przeanalizowania tego zjawiska posłużono się gatunkiem abstraktu jako najbardziej reprezentatywnej, a zarazem „drugiej (po tytule) najbardziej poczytnej partii tekstu naukowego” (H. Rabinowitz/ S. Vogel 2009:118).

Cultural and social conditioning and style in academic and technical texts

If language were only the simple reflection of an objectively existing reality, there would be no need for translators since the entire world would speak a single universally applicable language. The words that are spoken by human beings are however an expression of a subjective interpretation of the world which consists of personal experiences as well as cultural and social conditioning. An effective intercultural message, which translation is assumed to be, demands knowledge on the part of the translator of the aforementioned conditionings as well as their consequences.

The subject of this paper is a search for an answer to the question of whether and if so how culturally determined conceptualizations of the world influence elements of style in multilingual academic and technical texts. As a model for analysis of these phenomena the abstract has been chosen as the most representative and simultaneously "second (after the title) most commonly read part of an academic text" (H. Rabinowitz/S. Vogel 2009:118).

Polityka językowa w przekładach literatury dziecięcej na język polski

---

Eliza Karmińska

Polska/Pollando, Uniwersytet im. A. Mickiewicza

W ramach planowanej prezentacji przedstawiona zostanie swoistość polityki językowej w ramach przekładów literatury dziecięcej. Najpierw przedstawiona zostanie problematyka badań nad przekładem literatury dziecięcej (CLTS: Children's Literature Translation Studies), ukazująca odmienną politykę przekładu literatury dziecięcej wobec przekładu literatury dla dorosłych przez pryzmat typowych strategii translatorskich takich jak: infantylizacja, puryfikacja, amplifikacja, symplifikacja itp. Jedną ze specyficznych cech przekładu dla dzieci badanych w ramach CLTS jest polityka

językowa wydawnictw polegająca na przyzwoleniu na przekłady via tzw. „langue pivot”. Owym „trzecim językiem” przekładu w zglobalizowanym świecie jest zwykle język angielski, ale odnotować można także inne ciekawe konstelacje tłumaczeniowe (np. przekład *Alicji w krainie czarów* na język polski z języka włoskiego). Autorka przedstawi przyczyny i konsekwencje takiej polityki językowej oraz szczegółowo zaprezentuje „studium przypadku”: współczesny przekład baśni braci Grimm na język polski poprzez przekład na język rosyjski z XIX wieku.

Language policy in Polish children’s literature translations

The problem of language policy will be discussed on the example of translations of children’s literature. In the first part the main problems of Translation Studies of Children’s Literature are presented including the differences between translations for children and for adults on the example of typical translation strategies such as infantilization, purification, amplification, simplification etc. One of the specific features of translating children’s literature is language policy of publishing houses allowing translations via a so called “langue pivot”. The third language in a globalized world is usually English but there can be found other interesting language constellations (such as a translation of *Alice in Wonderland* from Italian into Polish). The reasons and consequences of such language policy will be discussed in detail on the example of a contemporary Polish translation of Grimm’s *Fairy Tales* via a Russian translation from the 19th century.

Trójjęzyczność Bośni i Hercegowiny w polityce i życiu codziennym

---

Barbara Klimek

Polska/Pollando, Uniwersytet Śląski

Skomplikowany system polityczny stojący u podstaw Bośni i Hercegowiny (BiH) stworzony został podczas konferencji pokojowej w Dayton (1995). Ustalony w sposób arbitralny rozwiązania polityczne i administracyjne, wielokrotnie uznawane były za źle funkcjonujące, jak chociażby przez Trybunał w Strasburgu (2009). Polityka językowa i językowa codzienność są doskonałym przykładem tego jak bardzo funkcjonujące w Bośni i Hercegowinie rozwiązanie się nie sprawdzają, jak zamiast jednoczyć i ułatwiać, dzielą i utrudniają. Podkreślane na każdym kroku w dyskursie publicznym wielokulturowość i wielojęzyczność kraju służą przede wszystkim jako narzędzie bezwzględnej propagandy. Równocześnie oficjalne zauważane i podkreślane różnice dotyczą tylko trzech konstytucyjnych etniczności, podczas gdy liczne mniejszości narodowe, ich języki i kultura nie są w ogóle w dyskursie publicznym zauważane. Życie codzienne pokazuje natomiast, że tak zawzięcie podkreślane różnice mogą nie mieć większego znaczenia.

W państwie BiH funkcjonują trzy oficjalne języki państwowe: bośniacki, chorwacki i serbski. Języki, mimo oczywistych podobieństw i pochodzenia od jednego języka (obowiązującego w Jugosławii serbskochorwackiego), są ściśle obdzielane i wykorzystywane do walki politycznej przez wszystkie strony. Język wykorzystywany jest jako jeden z podstawowych wyznaczników różnic etnicznych, mimo że równocześnie przedstawiciele poszczególnych narodów komunikują się ze sobą w życiu codziennym bez najmniejszego problemu.

Rozwiązania dotyczące polityki językowej zapisane są w wielu dokumentach, zarówno w Konstytucji Bośni i Hercegowiny, w konstytucjach republikańskich (Federacji Bośni i Hercegowiny

oraz Republiki Serbskiej), jak również w prawie szczegółowym – ustawach dotyczących edukacji, kultury i innych dziedzin życia. Za polityką dotyczącą języka idą kolejne, równie ścisłe podziały – osobne szkoły, prowadzone według innego curriculum, odrębne życie kulturalne.

W wystąpieniu, poza zarysowaniem sytuacji polityczno-administracyjnej i aspektów propagandowych polityki językowej w BiH, zajmę się również analizą codziennego użycia języków – w telewizji, sklepach, reklamach, na znakach drogowych. Przyjrę się również regionalnym podziałom z tym związanym, temu jak codzienność językowa w poszczególnych regionach BiH ma się do oficjalnej polityki językowej.

Trilingualism in Bosnia and Herzegovina – politics and everyday life

The complicated political system which is the foundation of Bosnia and Herzegovina (BiH) was created during a peace conference in Dayton (1995). Resolutions considering political and administrative system of this new country have been agreed to in an arbitrary way. In numerous situations they were considered ineffective, for example by the European Court of Human Rights in Strasbourg (2009). Language policy and language everyday life, are a great illustration of the malfunctioning of the BiH system – of how, instead of uniting and making things easier, it divides and makes things even more difficult. In public discourse, the multicultural and multilingual aspect of the country is very often discussed, but is used as a tool for ruthless propaganda. At the same time this discourse stresses and notices only three main ethnicities, while other numerous national and ethnic minorities, their languages, religions and culture are not mentioned at all. Everyday life also shows that all these strict divisions do not have to be that important.

There are three official state languages in BiH country: Bosnian, Croatian and Serbian. Despite the obvious similarities, they are strictly separated, and used by all parties in political battles. Language is used as one of the basic determinants of the ethnic differences, while at the same time representatives of all those nations communicate with each other easily.

The language question has been raised in many official documents, such as the Constitution of BiH, in the constitution of each republic (the Federation of Bosnia and Herzegovina and the Republika Srpska), as well as in other laws – for education, culture etc. This language policy is followed by other strict divisions – separate schools, different curriculum, and separate cultural lives.

The presentation will consist of a brief draft of the political and administrative situation in BiH, and propaganda aspects of the language policy. The second part will be an analysis of language usage in everyday life – in TV, shops, advertisements, road signs. A look will also be taken at how language everyday life in different regions of the country reflects official language policy.

Interkultura edukado per internaciaj lernejoj interŝanĝprogramoj

---

Zsófia Kóródy

Niemcy/Germanio, Interkultura Centro Herzberg

Por internacia interkompreniĝo ne sufiĉas paroli iun komunan lingvon. Oni devas scii, devas lerni ankaŭ pri kulturaj diferencoj, tradicioj, naciaj, lokaj, personaj kutimoj, malsamaj viv- kaj vidmaniero. Kial kaj kiel nuntempe lernejoj lernas fremdajn lingvojn? Kiun rolon povas havi Esperanto en interkultura edukado? Mi raportos pri kelkaj sukcesaj internaciaj lernejoj interŝanĝprogramoj, en kiuj Esperanto ludis gravan rolon por proksimigi, amikigi diverslandanojn, kaj prezentos ekzemplojn, kiel gelernantoj, instruistoj kaj gepatroj konatiĝis unu kun la aliaj, ekinteresiĝis pri la partneraj landoj kaj ties historio, nuntempo kaj kulturo.

Intercultural education in international school exchange programs

For international understanding it is not enough to speak a common language. Knowledge about cultural differences and traditions, national and local, personal habits, different lifestyles and points of view are all critical. It is also necessary to consider why and how students learn foreign languages? In an Esperanto context, the question arises of what role it can play in intercultural education. I will report on some successful international school exchange programs, in which Esperanto played an important role in bringing foreign students closer to each other and in making them friends. I will also present examples of how students, teachers and parents got to know each other, became interested in the partner countries and their history, way of life and culture.

Esperanto laŭ la tipologio de naturaj lingvoj

Ilona Koutny

Polska/Pollando, Uniwersytet im. A. Mickiewicza

Post la argumentado pri la funkcio de esperanto kiel natura lingvo, la aŭtoro montras la planlingvan-naturlingvan kontinuumon kaj la lokon de esperanto inter la naturaj lingvoj. Laŭ tipologia aliro ŝi esploras la fonemkonsiston, morfologian kaj sintaksan strukturojn de esperanto. Ankaŭ la problemoj de lingva komplekseco estos menciataj.

Analizante la semantikan nivelon leviĝos la problemoj de lingva bildo de esperanto, influo de aliaj lingvoj kaj la propra specifa bildo determinata per la fleksebla morfologia strukturo. Eŭropeco kaj universaleco estos menciataj. La mankoj de fiksitaj pragmatikaj reguloj rekondukos al la nehomogena lingvokomunumo.

Esperanto in the typology of natural languages

After arguing that Esperanto functions as a natural language, the author describes the continuum from completely natural to completely artificial languages and the place of Esperanto among the natural languages. From a typological approach she describes the phonemic system as well as the

morphological and syntactic structure of Esperanto. The problem of linguistic complexity will also be touched upon.

Analyzing the semantic level, the problem of the linguistic picture of Esperanto appears as does the influence of other languages and Esperanto's own specific picture of the word as determined by its flexible morphological structure. Europeanness and universality will also be mentioned. The lack of fixed pragmatic rules can be traced back to its non-homogenous language community.

Eduko de plurlingva infano II.

Katalin Kováts

Holandia/Nederlando, Edukado.net

Antaŭ kelkaj jaroj aperis en la reto mia samtitola prelego. Ĝi havis kaj havas tre grandan sukceson en YouTube <https://www.youtube.com/watch?v=argNvoKJtYU>, kaj inter esperantistoj kaj ekster la movado.

En la unua prezento mi skizis la lingvan situacion de nia baze kvarlingva familio, vivanta en Nederlando. Franca edzo, hungara edzino, ambaŭ esperantistoj, kiel edukas sian filon en nederlanda socio. Temis pri principoj de familia lingvopolitiko, psikologiaj konsekvencoj kaj ties (mal)solvoj. Mi raportis pri gravaj sociaj kaj instituciaj kontraŭstaroj al nia plurlingveco kaj klopodo konservi niajn gepetran lingvon kaj kulturon. En la prelego estis proponitaj ideoj por multkulturaj edukinstitucioj kaj fakte peticio al la Eŭropa Unio cele al oficialigo de moviĝebloj por plurkulturaj infanoj.

La nuna prezento – post mallonga resumo – estus la daŭrigo de la sama temo kun informoj pri la situacio post tri jaroj, en la aĝperiodo de 10 ĝis 13-jaroj de la filo. La kvarlingva infano nun en diversaj formoj kaj strukturoj lernas ok lingvojn. Analizendas la rolo de la familio kaj de eduksistemo, kaj nepre la diversaj gradoj, funkcioj kaj rilatoj de tiuj ok lingvoj.

Eduki poligloton neniam estis nia vortigita, konscia celo. Plejparte nia vivo kaj la cirkonstancoj metis nin en tiun situacion, pli kaj pli tipan en la nuntempa Eŭropo, en la fluo de migrado kaj miksiĝo de popoloj, lingvoj. La prelego celas esti atentigo pri tio, kiugrade la instancoj, eduksistemoj kaj leĝaro ne estas pretaj kaj konsciaj por helpi tiun fenomenon kaj krei el la situacioj solvojn, po

The education of a multilingual child II.

A few years ago a lecture of mine appeared in the internet. It was very popular in YouTube <https://www.youtube.com/watch?v=argNvoKJtYU> both among Esperantists and outside the movement.

In that first presentation I sketched out the language situation of my basically quadrilingual family living in the Netherlands. A French husband and Hungarian wife, both Esperantists educate their son in Dutch society. Subjects touched on included the principles of the family's language policy, psychological consequences and some (non)solutions. I described important social and institutional obstacles to our multilingualism and the problems of preserving our native languages and cultures. There were proposals for multicultural educational institutions and in fact a petition to the EU for the officialization of freedom of movement for multicultural children.

The present presentation, after a short summary, will be the continuation of the same topic with information on the situation after three years, that is our son in the age period from 10 to 13 years. The once quadrilingual child is now in different ways and forms learning eight languages. The role of the family and the educational system will be analyzed as will the diverse levels, functions and relations of the eight languages.

The education of a polyglot was never our expressed, conscience goal. Mostly it was our life and the circumstances we were in that put us in that kind of situation, which more and more common in modern Europe due to the movement and migration and mixing of peoples and languages. The goal of the paper is to draw attention to what extent institutions, educational systems and legal systems are not ready or conscious enough to help create advantageous solutions in this situation that could increase prosperity.

Language policy in Ethiopia and the Amharic language

Michał Kozicki

Polska/Pollando, Uniwersytet im. A. Mickiewicza

Ethiopia is a landlocked country in Eastern Africa. The country's population is multinational and multilingual. The languages spoken in Ethiopia can be divided into three groups; that is Semitic, Cushitic and Omotic. Of all the 80 languages spoken in this country, the most important are Amharic, Oromo, Tigrinya, Gurage and Argobba. Many Ethiopian languages are written by means of the Geez syllabary which consists of around 240 symbols. The oldest inscriptions in the Geez language were found in the city of Axum in north-eastern Ethiopia which was the capital of the Axumite Empire. After the fall of this empire the country's centre was moved more inland to the province of Lasta until the seizure of power by the Amharas in 1270 who began to use their language in administration and limited the use of the Geez language to writing royal chronicles, religious services and teaching in monastic schools. Having been almost entirely abandoned in favour of the Amharic language during the reign of Emperor Tewodoros II in the 19th century, Geez remained in use in sacred literature of the Ethiopian church while Amharic was widely popularised by subsequent emperors.

In 1955 the Ethiopian Emperor Haile Selassie I formally acknowledged the status of Amharic in the revised constitution. The policy of intensive amharization resulted in the deposition of Haile Selassie and the disastrous rule of a communist regime which included fourteen additional languages in their literacy campaign. Nevertheless, this project resulted in failure due to the difficulties of applying the Geez script to the native languages as well as a shortage of textbooks and qualified teachers. With the end of the communist government in 1991, the new Ethiopian authorities had to solve the problem of multilingualism in their country.

The 1995 constitution stated that all the Ethiopian languages should have an equal state of recognition and the Amharic language should be the working language of the country. However, this solution has many flaws as the language is regarded as a major marker of ethnicity, which causes the excessive fragmentation of the local administration. What is more, the possibility of teaching in native languages was imposed top-down without consulting the rural communities. Only three Ethiopian languages are used in postgraduate teaching and most of the remaining ones are taught only for a few years in elementary schools. Even though the speakers of the five major

languages in Ethiopia have access to the press and media in their own languages, they are also required to be fluent in Amharic.

Apart from Amharic, English plays an increasingly important role in Ethiopia. Included as the language of international communication even between the Ethiopian nations by the federal government, it is used in that country as a medium of instruction in secondary education. Nevertheless, the role of Amharic in the world is limited as this language is officially used only in Ethiopia.

Lingvopolitiko en Etiopio kaj la amhara lingvo

Etiopio estas senmaralira lando en Orienta Afriko. La loĝantaro de ĉi tiu ŝtato estas multnacia kaj multlingva. Oni povas dividi la lingvojn parolatajn en Etiopio en tri grupojn: semidaj, kuŝidaj kaj omotaj. De ĉiuj okdek lingvoj parolataj en Etiopio la plej gravaj estas la amhara, oroma, tigrinja, guraga kaj argobba. Multaj etiopiaj lingvoj povas esti skribataj per helpe de la geeza silabaro kiu konsistas el ĉirkaŭ 240 literoj. La plej malnovaj surskriboj en la geeza lingvo estis trovitaj en la urbo de Aksum en la nord-orienta Etiopio kiu estis la ĉefurbo de la Aksuma Reĝlando. Post la falo de ĉi tiu imperio la centro de la ŝtato estis translokita pli enlanden al la provinco de Lasta kaj restis tie ĝis la ekkaptado de povo per la Amharoj en 1270 kiuj komencis uzi sian lingvon en administrado kaj limigis la uzon de la geeza lingvo al la skribado de imperiaj kronikoj, diservoj kaj instruado en la religiaj lernejoj. En la deknaŭa jarcento ankaŭ la imperiestro Tewodoros II limigis la uzon de la geeza lingvo favore al la amhara lingvo. La geeza lingvo restis en uzo en la sankta literaturo de la etiopia eklezio kaj la amhara lingvo estis vaste disvastigita per la sekvaj imperiestroj.

En 1955 la etiopia imperiestro Haile Sellasse I formale agnoskis la rangon de la amhara lingvo en la reviziita konstitucio. La politiko de la intensa amharizado malsukcesis kaj la etiopia imperiestro estis detronigita per la fia komunisma registaro kiu decidis inkluzivi aliajn dek kvar etiopiajn lingvojn en la kampon de legoscio. Ĉi tiu projekto malsukcesis, ĉar estis malfacile apliki la geezan silabaron al ĉiuj dek kvar lingvoj kaj mankis lernolibroj kaj kompetentaj instruistoj. Post la komunisma regado en 1991 la nova etiopia registraro devis solvi la problemon de multlingveco en sia lando.

Laŭ la nova konstitucio de 1995 ĉiuj lingvoj en Etiopio havas egalan statuson kaj la amhara lingvo iĝis la laborlingvo de la ŝtato. Aliflanke ĉi tiu solvo havas multe da eraroj ĉar la lingvo iĝis la ĉefa markilo de etneco kiu kaŭzas fragmentadon de la loka administrado. Krome, la ebleco de instruado en naciaj lingvoj estis altrudita sen konsulti la kamparajn komumumojn. Nur tri etiopiaj lingvoj estas uzataj en akademias niveloj kaj multe da aliaj lingvoj estas instruataj nur en bazlernejoj. Kvankam la uzantoj de la kvin ĉefaj lingvoj en Etiopio havas aliron al la gazetaro kaj medioj en siaj lingvoj, ili devas flue paroli la amharan lingvon.

Krom la amhara lingvo, la angla lingvo ludas pli kaj pli gravan rolon en Etiopio. Inkluzivita per la federala registraro kiel la lingvo de internacia komunikado eĉ inter la etiopiaj nacioj ĉi tiu lingvo estas uzata kiel la lingvo de instruado en gimnazioj. La rolo de la amhara lingvo en la mondo estas limigita, ĝi estas oficiale uzata nur en Etiopio.

Sanskrito kiel eksperimento en lingvoplanado

Bradius V. Maurus III

Polska/Pollando

Planlingvoj foje kreas dubojn pri tio ĉu ilia fiksita fundamenta regularo donos neflekseblecon al Ili, kaj tio malebligos al ili adaptiĝi al novaj sociaj kaj teĥnologiaj kondiĉoj, kaj malkuraĝigos kreemon. Feliĉe ekzistas natura eksperimento pri tiu problemo en la formo de Sanskrito, lingvo kiu komence estis neplanita, sed poste funkciis dum multaj jarcentoj kiel planlingvo pro la gramatika laboro de Paninio kaj aliaj gramatikistoj, kaj ties adopto por la edukado kaj disvastigo de la klasika lingvo. La rezultoj de la esplorado de ĉi tiu fenomeno montras, ke kvankam la evoluo de Sanskrito estis malsama de tiu de neplanitaj lingvoj de la sama fono (ekzemple la Hinda), la lingvo trovis la proprajn rimedojn por adaptiĝo kaj kreemo.

Sanskrit as an Experiment in Language Planning

Planned languages sometimes create doubts about whether their fixed grammatical rules will engender an inflexibility in them which will not permit them to adapt to new social and technological conditions, and stifle creativity. Fortunately there exists a natural experiment regarding this problem in the form of Sanskrit, a language which originally was an unplanned language but later functioned for many centuries as a planned one due to the work of Panini and other grammarians, and its adoption for the education and propagation of the classical language. The results of research into this phenomenon show that although the development of Sanskrit was different from that of unplanned languages from the same source (e.g. Hindi), the language found its own resources for adaptation and creativity.

Model kształtowania oraz przekazania tożsamości narodowej mieszkańców Łotwy na podstawie Długoterminowej Strategii Rozwoju Łotwy do 2030 roku

---

Tatjana Navicka

Polska/Pollando, Uniwersytet im. A. Mickiewicza

W swoim wystąpieniu podejmę się próby analitycznego spojrzenia na model kształtowania oraz przekazania tożsamości narodowej w wielonarodowym społeczeństwie Łotwy, który został zaproponowany w Długoterminowej Strategii Rozwoju Łotwy ((oraz programów nauczania)). Owa strategia została stworzona w odpowiedzi na wyzwania globalizacji. Pracę nad nią rozpoczęto w 2007 roku, gdy zaczęto analizować tendencje globalnego rozwoju oraz wpływ globalizacji na rozwój kraju. Na czele grupy ekspertów powołanych do redagowania strategii stanął Prof. Roberts Kīlis, z kolei instytucją odpowiedzialną za opracowanie tego projektu „Łotwa 2030” zostało Ministerstwo Rozwoju Regionalnego i Spraw Samorządowych („Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrija”). Za sprawą wspomnianej strategii po raz pierwszy w planowaniu rozwoju państwa wzięli udział zarówno naukowcy i eksperci, jak i ludzie należący do różnych grup wiekowych i społecznych z całej Łotwy. Szczególnie warto podkreślić, że po raz pierwszy w opracowaniu strategii aktywnie uczestniczyła również młodzież, z kolei ocenę opracowania strategii (*peer*

review) przeprowadziła grupa niezależnych ekspertów ze Szwajcarii, USA, Belgii, Wielkiej Brytanii oraz Nowej Zelandii.

Podstawowe kwestie strategii zostały zaprezentowane w październiku 2008 roku na narodowym forum „Atspēriens. Latvija 2030”. W dyskusjach ekspertów wzięło udział więcej niż 800 osób, wnioski wynikające z tych dyskusji zostały uwzględnione w pierwszej redakcji strategii, nad którą społeczna dyskusja miała miejsce w 2009 roku. Strategię Długoterminowego Rozwoju Łotwy jako główny dokument planowania długoterminowego rozwoju zatwierdził Sejm Republiki Łotewskiej.

The model of formation and transmission of Latvian citizens' national identity on the basis of the Sustainable Development Strategy of Latvia until 2030

In this paper an analytical approach will be carried out for the model of formation and transmission of national identity in Latvian multicultural society that has been worked out in the Sustainable Development Strategy of Latvia until 2030.

This strategy was created in response to the challenges of globalization challenges. The process began in 2007, analyzing tendencies of global development and the influence of globalization in the country's development. The group of experts that elaborated the strategy was led by Prof. Roberts Ķīlis, whereas the Ministry of Regional Development and Local Government („Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrija”) worked out the „Latvia 2030” project. In order to carry the strategy forward, well-known persons from the academic world, experts and people of all ages and social groups from all over Latvia took part for the first time in planning the country's development. It should be noted that never before have the country's youth had the opportunity to participate in such a process, and by the way a group of independent experts from Switzerland, USA, Belgium, Great Britain and New Zealand peer reviewed the strategy's elaboration.

The primary points of the strategy were presented in October 2008 at the national Forum „Atspēriens. Latvija 2030”. More than 800 experts took part in these debates, whose conclusions were taken into account in the strategy's drafts which were publicly discussed in 2009. The Sustainable Development Strategy of Latvia was approved by the Saeima of the Republic of Latvia.

Językowe aspekty polskiej polityki naukowej. Międzynarodowość i lokalność

Piotr Nowak

Polska/Pollando, Uniwersytet im. A. Mickiewicza

Autor artykułu konfrontuje założenia polityki językowej władz polskich wyrażone w Konstytucji RP oraz Ustawie o języku polskim z aktami prawnymi wydanymi przez instytucje odpowiedzialne za polską politykę naukową. Po przeprowadzonej analizie dochodzi do wniosku, że w założeniach polityki naukowej widoczny jest brak dbałości o przestrzeganie ducha Ustawy o języku polskim, choć jest ona zgodna z jej literą. Duch tej ustawy – wyrażony przede wszystkim w jej uroczystej preambule – kłóci się z nakłanianiem środowiskach akademickich w Polsce do publikowania swego dorobku w językach obcych – przede wszystkim w języku angielskim. Tak zresztą uważają niektóre środowiska polskiej humanistyki. O ile publikowanie twórczości naukowej w tym języku jest w zasadzie akceptowane przez reprezentantów nauk formalnych i przyrodniczych, to wywołuje

sprzeciw dużej grupy polskich humanistów. Część z nich nie widzi sensu publikowania w językach obcych utworów naukowych dotyczących problematyki lokalnej, percypowanych wyłącznie w kraju. Zdaniem autora artykułu problem ten wart jest dyskusji zarówno z punktu widzenia polityki naukowej, jak również polskiej polityki językowej.

Linguistic aspects of Polish science policy. International and local factors

The author of this paper takes on the assumptions of the language policy of the Polish government as expressed in the Constitution of the Republic of Poland as well as the Polish Language Act and other legal acts published by institutions responsible for Polish science policy. After analyzing the texts in question he comes to the conclusion that although they comply with the letter of the law with regards to the Polish Language Act, the assumptions of the science policy display a clear disregard for its spirit. This spirit, expressed first of all in the solemn preamble – clashes with the pressures placed on Polish scholars to publish their findings in foreign languages – especially English. That is indeed how some Polish scholars in the humanities perceive the situation. Although the need for publishing academic works in English is generally accepted by representatives of the natural or hard sciences, it is rejected among a large group of Polish scholars in the humanities. Some of them see no sense in publishing works concerning local problems primarily of national interest in foreign languages. In the opinion of the author this problem deserves to be discussed both in terms of science as well as language policy.

Globalizacja a globalizacja języka angielskiego jako języka nauki, biznesu i nowych technologii

---

Patrycja Obara

Polska/Pollando, Uniwersytet Wrocławski

Marzenie o wprowadzeniu globalnego języka jest tak stare, jak świadomość, że świat nie jest jednolity pod względem lingwistycznym. Swoje pięć minut miał sanskryt, łacina, język chiński, grecki, włoski, francuski, szwedzki, niemiecki czy rosyjski – przykłady można by mnożyć. Często globalna dominacja językowa miała swoje źródła w sytuacji politycznej lub przełomach naukowych, jakie dokonały się w danym kraju. Nierzadko też język narodowy przestawał być językiem globalnym, kiedy dane państwo popadało w naukową, polityczną lub ekonomiczną niełaskę.

Od kilkadziesiąt lat prym na globalnej scenie językowej wiedzie język angielski – język nauki, biznesu i nowych technologii. Prestiżowe czasopisma naukowe na całym świecie wydawane są właśnie w tym języku a publikacje w języku angielskim są niezbędnym warunkiem awansu naukowego. Nie sposób również prowadzić działań biznesowych w skali międzynarodowej bez znajomości tego języka. Co więcej, pracownicy miejscowych oddziałów globalnych korporacji posługują się językiem angielskim nawet między sobą. Publikacje biznesowe pełne są cytatów z języka angielskiego, bo czy ktokolwiek pokusiłby się o tłumaczenie takich słów, jak *benchmarking* czy *outsourcing*?

Trzecim elementem przyczyniającym się do dominacji języka angielskiego na świecie jest fakt, iż jest to język nowych technologii, który rozwija się w międzynarodowej chmurze. Chmura zaś musi mieć wspólny język, w którym użytkownicy będą mogli nazywać rzeczywistość tworzącą się na ich oczach. Takie słowa, jak *crowdsourcing* czy *crowdfunding* powstają w rzeczywistości wirtualnej i

siłą rzeczy nie są tłumaczone – ich przekłady stanowiłyby bowiem pojęcia-widma: nieodnoszące się do niczego i niezrozumiałe dla nikogo poza ich autorami. Takie rozprzestrzenianie się języka ma swoje duże plusy, usprawnia bowiem komunikację tam, gdzie liczy się jej efektywność. Pociąga jednak za sobą również pewne zagrożenia – z wykluczeniem cyfrowym, biznesowym i naukowym na czele. Jak wobec tego znaleźć równowagę między globalizacją języka angielskiego a jego glocalizacją, czyli dostosowywaniem go do potrzeb społeczności narodowych? Niniejsza prezentacja stanowić będzie próbę odpowiedzi na to pytanie.

Globalization and the *glocalization* of English as a language of science, business and new technologies

The dream of introducing one global language is as old as the consciousness that the world is not linguistically homogenous. Sanskrit, Latin, Chinese, Greek, Italian, French, Swedish, German or Russian all had their 15 minutes of fame and the list is far from complete. Global domination of a given language has often been rooted in the political situation or scientific breakthroughs accomplished by a given country. National languages equally often ceased to be global when their country of origin fell into scientific, political or economic disgrace.

For many years now the language with the global lead has been English – the language of science, business and new technologies. It is the language of prestigious scientific journals worldwide and publishing in English is a necessary condition of promotion in the world of science. International business operations are also impossible without knowing the language. What is more, employees of local branches of global corporations often use English even to communicate with one another. Business publications are packed with interferences from English, because would anyone attempt to translate words such as *benchmarking* or *outsourcing*?

The third element contributing to the global dominance of English is the fact that it is the language of new technologies which develops in an international cloud – and the cloud needs to share a common language that will allow users to describe the reality that they witness being created. Words like *crowdsourcing* or *crowdfunding* are coined in virtual reality and naturally are not translated, for their translations would be phantom notions not referring to anything and incomprehensible to anyone but their authors. There are huge benefits of the language spreading this way, as it makes communication much more efficient in contexts where efficiency really matters. However, there are also some threats to it – one of them being digital, business and scientific exclusion. So how can the right balance be struck between globalizing English and *glocalizing* it, that is adapting it to the needs of national communities? The author of the presentation will attempt to provide an answer to this question.

Pomocnicze pisma logograficzne

Szymon Pawlas

Polska/Pollando, Uniwersytet Warszawski

Prezentacja stanowi przegląd różnych koncepcji języków pomocniczych, których cechą wspólną jest bazowanie na wyrażaniu idei nie w warstwie fonetycznej, a w warstwie graficznej: w postaci piktoqramów, ideogramów czy logogramów. Po skrótowym przedstawieniu wczesnych propozycji systemów tego typu (na przykład *Character* J. J. Bechera z 1661, *Real Character* J. Wilkinsa z 1668, *Pasigraphie* Ch. H. Wolkego z 1797) przechodzę do bardziej szczegółowej analizy nowszych,

będących – w przeciwieństwie do wcześniej wspomnianych – językami w przeważającej mierze *a posteriori*.

W badaniu skupiam się na dwóch projektach: ogłoszonej w 1949 roku (aczkolwiek nadal rozwijanej i udoskonalanej) *Semantography* zwanej popularnie od nazwiska twórcy (Charlesa K. Bliss) *Blissymbolics* (lub *Bliss*) oraz zapoczątkowanym w XXI wieku internetowym projekcie *Pictopen* autorstwa Juana M. Garaya. Poza tym przywołuję również przykłady z innych projektów tego rodzaju, jak np. *Pikto* Karla J. A. Jansena z lat 50. XX wieku.

Interesuje mnie głównie pochodzenie poszczególnych znaków (ideogramów). Z jednej strony mogą one wywodzić się z różnych zastanych systemów, które w mniej lub bardziej uzasadnionym mniemaniu autorów już stanowią środek komunikacji niezależny od poszczególnych języków narodowych (takimi „językami dawcami” mogą być liczby „arabskie”, znaki interpunkcyjne pisma łacińskiego, niektóre symbole wywodzące się z mitologii greckiej, system szrafowania barw w heraldyce itp.), z drugiej – mogą charakteryzować się ikonizacją i możliwie bezpośrednim odwołaniem do rzeczywistości pozajęzykowej. W rozwoju pisma *Bliss* widać tendencję do stopniowego odchodzenia od bazowania na zastanych systemach, natomiast w *Pictopen* niemal wszystkie znaki są pomyślane jako niezależne od innych systemów znaczeń. Rzecz jasna w wielu przypadkach oba języki nazywają ten sam desygnat w inny sposób, poprzez odwołanie się do innego aspektu jego rzeczywistości. W obu językach bardzo obszerną klasę stanowią znaki na różne sposoby złożone ze znaków prostych.

Auxiliary logographic writing systems

The presentation provides an overview of different concepts of visual (rather than phonetic) auxiliary languages – systems consisting of elements called pictograms, ideograms or logograms. After briefly presenting early proposals of such systems (e.g. Character by J.J. Becher 1661, Real Character by J. Wilkins, 1668, Pasigraphie by Ch. H. Wolke, 1797) I move to a more detailed analysis of more modern examples, which – in contrast to the previously mentioned languages – are largely *a posteriori*.

I focus on two projects: *Semantography* – a system published in 1949 (although still evolving) commonly called *Blissymbolics* (after Charles K. Bliss, its creator) and *Pictopen* – an online project launched by Juan M. Garay in the 21st Karl century. Besides, I recall the examples of other similar projects, such as *Pikto* by Karl J. Jansen from the 50s.

I'm interested mostly in individual characters (ideograms) and their twofold origin. Some may come from a variety of existing systems, which (according to more or less reasonable opinion of the creators of the studied languages) already provide a (limited) means of communication independent of individual national languages. Such "donor-languages" may be: Arabic numerals, modern punctuation marks, some symbols derived from Greek mythology, the hatching system used in heraldry etc., on the other hand some ideograms can be characterized by iconicity and an allegedly direct reference to extralinguistic reality. In the course of its development *Blissymbolics* has tended to gradually move away from having its components based on pre-existing systems, while in *Pictopen* almost all characters are from the very beginning were conceived of as independent from other systems of meaning. Of course, in many cases the same referent is called differently in both languages, by referring to another aspect of its reality. Quite understandingly the number of compound characters is high in both languages.

Paroligante la lernantaron

Paulo Pereira Nascentes

Brazylia/Brazilo, Universidade de Brasília

La bazo de tiu ĉi prezento estas la artikolo publikigita unuafoje en 2010 (<http://edukado.net/biblioteko/dosierujo?iid=18&s=4bfd6e911922fb4a28e3af4a9140850c>) kaj ĝisdatigata laŭ nia ĵusa persona sperto fine de la 4-semestra aplikado de brazila instruilaro, *Esperanto por lernejoj klasoj* de Josias Barboza. (Braziljo: Unio Planeda: Brazila Esperanto-Ligo, 2010, 2 volumoj).

Temas pri recenzo pri brazila originala kontribuo al la instruado de Esperanto, kadre de “la lernfaciliga rolo por aliaj lingvoj”. Reliefigas almenaŭ du punktoj: la konstatebla progreso de la parolkapablo de la studentoj kaj la plialtigo de ilia kompreno pri lingvaj aspektoj de la portugala mem, evidentigita dum la studsesioj.

Julie de 2014 ni alvenis al la fino la 4-semestra Esperanto-kurso de la unua grupo kadre de la Universitato de Braziljo. Tio donas al tiuj du kursgvidantoj, profesoroj Josias Barboza kaj Paulo Nascentes, ne nur pli precizan ideon pri la rolo de tiu parolig-centra metodo en la instuado-lernado de Esperanto, sed ankaŭ renovigan esperon pri la eblo plifirmigi la instruadon de Esperanto kadre de la Departemento pri Fremdaj Lingvoj kaj Tradukado de UnB (LET/UnB) kaj en aliaj brazilaj universitatoj.

Fine, menciindas la suba neordinara okazintaĵo raportita en la bulteno BI – BEL Informas, supriziga por la kursgvidantoj mem. Jen ĝi <http://www.esperanto.com.br/bel/2014-06-14/>

Making the learners speak

The basis of this paper is an article, first published in the year 2010 (<http://edukado.net/biblioteko/dosierujo?iid=18&s=4bfd6e911922fb4a28e3af4a9140850c>) and updated on the basis of recent experiences at the end of four semesters of using the Brazilian instructional materials *Esperanto por lernejoj klasoj* (Esperanto for schools) created by Josias Barboza. (Braziljo: Unio Planeda: Brazila Esperanto-Ligo, 2010, 2 volumoj).

The topic is a review of an original Brazilian contribution to the instruction of Esperanto from the point of view of the "propadeutic role for other languages". Two particular points will be stressed. The first is the noticeable progress in the speaking ability of students and the increase in their comprehension of linguistic aspects of Portuguese which became clear during the study sessions.

In July of 2014 we came to the end of the fourth semester of the first group of an Esperanto course in the University of Brasilia. This gives the two instructors, professors Josias Barboza and Paulo Nascentes not only a more precise idea of the role played by this speaking-centered method in learning Esperanto but also renews the hope of strengthening the instruction of Esperanto in the Department of Foreign Languages and Translation at UnB (LET/UnB) as well as in other Brazilian universities.

Finally it is worth mentioning the following extraordinary event reported in the bulletin BI – BEL Informas (Information from BI – BEL) which was surprising for the instructors themselves. It can be found here: <http://www.esperanto.com.br/bel/2014-06-14/>

Kiulingve diverslingvaj eŭropanoj komunikas?

Jukka Pietiläinen

Finlandia/Finnlando, Helsingin yliopisto (Univ. de Helsinki)

La prelego temas pri komunikadoblecoj inter diverslingvaj eŭropanoj surbaze de ilia lingvoscio laŭ respondoj en Eŭrobarometro-enketoj. Kiam du diverslingvaj eŭropanoj renkontas ili plej ofte ne povas trovi komunan lingvon inter si. Ofte komunikado okazas en grandaj lingvoj, unuvice en la angla sed ankaŭ en la germana kaj franca, sed ankaŭ malpli grandaj lingvoj estas ofte uzataj ĉar la lingvaj konoj de eŭropanoj estas ofte relative vastaj. Ekzemple kiam meza germanlingvano kaj meza franclingvano renkontiĝas ili povas elekti inter si plej ofte la anglan, sed ankaŭ la francan aŭ germanan kaj foje okazas ke hazarde elektita franc- kaj germanlingvano trovas ankaŭ alian komunan lingvon. Plej ofte, en 60% de kazoj, tamen hazarde elektitaj germanlingvano kaj franclingvano ne trovas komunan lingvon.

Tamen temas pri teoria esploro, ĉar praktike ni ne scias kiu lingvo estas elektata kiam eblas elekti inter pluraj lingvoj. Krome tiuj germanlingvanoj kiuj scipovas la francan certe havas pli da kontaktoj kun franclingvanoj ol meza germano, kaj tiuj kiuj ne konas fremdajn lingvojn eventuale havas malpli da kontaktoj kun alilingvanoj. Simile estos komparataj ĉiuj lingvoparoj en EU-landoj kaj surbaze de ili aperos rezulto kiulingve eŭropanoj entute povas komuniki inter si. En la prelego estas utiligataj Eŭrobarometro-enketoj el jaroj 1995, 2000, 2005 kaj 2010. El tio eblas konkludi al kiu direkto la ebleco trovi komunan lingvon evoluas.

In which language do Europeans with different native languages communicate?

The topic of the presentation is the range of possible types of linguistic communication between Europeans with different first languages on the basis of their foreign language skills as reported in Eurobarometer surveys. When two Europeans with different languages meet in most cases they cannot find a common language which both of them would understand. Usually communication is possible with larger languages, most often in English and also in German or French but also smaller languages are used because the linguistic repertoires of Europeans are rather wide. For example, when an average French speaker meets with an average German speaker they can most often find that English is the language they both know, but in many cases communication may take place also in French or in German and in some few cases even in some other language. Most often (60% of cases), however, an average French-speaker and an average German-speaker do not find a common language which both of them know.

The result is largely theoretical because we do not know which language will be used if there are several languages among which to choose. Moreover, when a German-speaker knows French it is likely that he or she will have more often contacts with French-speakers than other Germans, and those who do not know foreign languages at all are certainly less willing to have contacts with foreigners. In a similar way all language pairs will be analyzed and as a result it is to be known which languages are most likely used in communication between Europeans of different foreign languages. The presentation applies data from Eurobarometers collected in 1995, 2000, 2005 and 2010. This makes it possible to analyze some trends and possibly to conclude to which direction future evolution will take.

Ukraiński? Rosyjski? Surżyk? Polityka językowa na Ukrainie

Karolina Pszczoła

Polska/Pollando, Uniwersytet Jagielloński

Tematem referatu jest obecna sytuacja językowa na Ukrainie, przy czym punkt wyjścia stanowić będzie historia rozwoju i odrębności języków ukraińskiego i rosyjskiego. Uwzględniona zostanie historia ukraińskiej państwowości i ofensywna polityka językowa w ZSRR. W zasadniczej części referatu zaprezentowane zostaną dwa aspekty: polityczny i socjologiczny. Aspekt polityczny obejmuje działania władz ukraińskich ostatniej dekady, mające na celu supremację języka rosyjskiego lub ukraińskiego, bądź ich ograniczanie, na przykład: projekt uznania języka rosyjskiego za drugi język urzędowy, stymulacja ukraińskojęzycznej działalności wydawniczej. Przemiany dotyczące polityki językowej są ściśle związane z przemianami politycznymi i niestabilną sytuacją wewnętrzną, zmianami kursów zewnętrznych: proeuropejskiego, który wiąże się z propagowaniem języka ukraińskiego i prorosyjskiego, pociągającego za sobą dominację języka Federacji Rosyjskiej. Aspekt socjologiczny ujmuje problem niejako w oderwaniu od oficjalnej polityki władzy, koncentrując się na codziennym użytkowaniu języka i realnych wymiarach jego funkcjonowania. Ten obszar obejmuje kwestie dominacji tych dwóch języków w zależności od regionu, środowiska, sytuacji komunikacyjnej, a także powszechność zjawiska jakim jest surżyk – twór językowy będący konglomeratem języka ukraińskiego i rosyjskiego. W podsumowaniu wystąpienie krótko omówione zostaną perspektywy rozwoju sytuacji językowej na Ukrainie.

Ukrainian? Russian? Surzhyk? Language policy in Ukraine

The topic of this paper is the current language situation in Ukraine, the point of departure for which will be history of the development and separateness of the Ukrainian and Russian languages. The history of Ukrainian statehood and the aggressive language policy of the USSR. The body of the paper will be represented by both political and sociological aspects. The political aspect includes the policies of the Ukrainian government in the last decade which had as its goal to increase or decrease the status and usage of Russian or Ukrainian. Examples include the law recognizing Russian as a second official language and the stimulation of publications in Ukrainian. Changes concerning language policy are closely connected with political changes and the unstable internal situation, changes of external movements, such as pro-European one the one hand which is connected with the propagation of Ukrainian and pro-Russian on the other which brings with it the domination of the language of Russian Federation. The sociological aspect recognizes the problem rather in isolation from official government policy, concentrating on daily language usage and the real dimensions of its functioning. This area includes questions of the domination of these two languages depending on region, social class, communication situation as well as the ubiquitous nature of Surzhyk, a language creation which is a mixture of Ukrainian and Russian. In conclusion there will be a short summary of prospects for future developments of the language situation in Ukraine.

Common criticism of Esperanto: facts and fallacies

Krunoslav Puškar

Chorwacja/Kroatia

The international auxiliary language Esperanto is probably the best known constructed language in the world, but also one of the most heavily criticised. Although it was meant to solve the problem of international understanding, there is still widespread and excessive criticism of Esperanto by lay people and linguists alike who think it actually cannot do so. For various reasons, they also consider it linguistically inferior to their native tongues.

As a result, this paper deals with reasons behind the unpopularity of Esperanto and other planned languages, well-known critics of Esperanto, and widely proposed changes to it. It closely examines around 15 common structural “flaws” of Esperanto at the phonological, morphological and semantic levels, and it also tries to show that there are still significant deficits of knowledge behind these persistent objections. It has to be pointed out that all the criticised structural characteristics in this paper are dealt with objectively and scientifically, in an attempt to show that all languages can come under close scrutiny as Esperanto often does, but being well aware that natural languages do not conform to the same rules or come under the same objections that planned languages still do.

Oftaj kritikoj pri Esperanto: faktoj kaj eraroj

La internacia helplingvo Esperanto estas verŝajne la plej konata planlingvo en la mondo, sed ankaŭ unu el la plej severe kritikataj lingvoj. Kvankam Esperanto celis solvi la problemon de internacia kompreno, kaj laikoj kaj lingvistoj hodiaŭ disvastigas la troan kritikon ke ĝi efektive ne povas fari tion: ili, pro diversaj kialoj, konsideras ĝin lingvistike malsuperan kompare kun sia denaska lingvo.

Kiel rezulto, tiu ĉi prelego traktas la motivojn malantaŭ la nepopulareco de Esperanto kaj aliaj planlingvoj, konatajn kritikistojn de Esperanto, kaj ofte proponitajn ŝanĝojn al ĝi. Ĝi ekzamenas proksimume 15 komunajn strukturajn „mankojn“ de Esperanto ĉe la fonologia, morfologia kaj semantika niveloj, kaj ĝi ankaŭ provas montri ke ankoraŭ ekzistas signifaj mankoj de scio malantaŭ la konstantaj riproĉoj. Ni devas atentigi ke ĉiujn kritikitajn strukturajn trajtojn en tiu ĉi prelego ni pritraktas objekte kaj science, provante montri ke ĉiujn lingvojn ni povas riproĉi kiel Esperanton. Tamen, ni bone konscias ke naturaj lingvoj ne subiĝas al la samaj reguloj kaj rimarkoj kiel planlingvoj hodiaŭ.

Dwujęzyczność na Ukrainie: ‘stary’ problem w obliczu nowych realiów

---

Svitlana Romaniuk

Polska/Pollando, Uniwersytet Warszawski

W prezentacji postaram się przedstawić złożony problem dwujęzyczności na Ukrainie, ze szczególnym uwzględnieniem obecnej sytuacji – politycznej i społecznej. Poruszone zagadnienia dotyczą statusu języka rosyjskiego jako drugiego państwowego na Ukrainie, m.in. rozbieżności poglądów obywateli Wschodu i Zachodu, argumentów ‘za’ i ‘przeciw’ oraz ustalenie przyczyn tego,

że problem nie jest nowy, ale ciągle bulwersujący, skomplikowany i trudny do rozwiązania. Czy język rosyjski jest zagrożony na Ukrainie, a może przeciwnie – to ukraiński potrzebuje wsparcia? Wydaje się to niemożliwe w państwie ukraińskim i może budzić wątpliwości, nie mniej jednak dzieje się tak od lat. Gdzie leżą i jakie są przyczyny takiej sytuacji, co warto zmienić, w jaki sposób reagują na ten problem sami Ukraińcy i jak wyświetlają problem media ukraińskie – te pytania stały się myślą przewodnią mojego opracowania.

Bilingualism in Ukraine: an 'old' problem in the face of new realities

This paper will present the complex problem of bilingualism in Ukraine with special consideration given to the current political and social situation. The topics touched on include the status of Russian as the second official language of Ukraine, political differences between Western and Eastern Ukraine, arguments 'for' and 'against' as well as establishing the reasons for the problem, which though not new, remains heated, complicated and difficult to solve. Questions include whether Russian is threatened in Ukraine or to the contrary whether Ukrainian needs support. This might seem impossible in the Ukrainian state and might raise doubts, yet that has been the situation for years. The questions that will guide the paper include what the reasons are for the current situation as well as what should be changed and how Ukrainians themselves react to this problem and how it is handled in the media.

O statusie językowym i przyszłości spanglish

Witold Sobczak

Polska/Pollando, Uniwersytet Łódzki

Migracja ludności z obszaru Ameryki Łacińskiej na tereny Stanów Zjednoczonych i tym samym wzmożony kontakt społeczności hiszpańskojęzycznej ze społecznością anglojęzyczną zaowocowały powstaniem nowego „języka” – *spanglish*, którym obecnie posługuje się ponad 40 milionów ludzi. Jego szeroko zakrojona obecność budzi zaciętą polemikę wśród badaczy i wielu z nich upatruje negatywny wpływ *spanglish* na język angielski i hiszpański.

Tematem referatu będzie próba określenia statusu językowego *spanglish* nie tylko na podstawie analizy poziomu morfologicznego i syntaktycznego, ale również czynników społeczno-historyczno-kulturowych. Dodatkowo zostanie zwrócona uwaga na współczesną politykę językową USA oraz zmiany w preferencjach językowych wśród różnych pokoleń imigrantów z Ameryki Południowej.

Uwzględnienie wszystkich wymienionych powyżej czynników, będzie miało na celu przedstawienie *spanglish* jako naturalnej konsekwencji intensywnych kontaktów między dwoma społecznościami językowymi, której nie powinniśmy się obawiać ani próbować sztucznie powstrzymywać. Spróbuję także odpowiedzieć na pytanie, czy rozwój i popularność *spanglish* mogą sprawić, że stanie się on pewnego dnia pełnoprawnym językiem o ustabilizowanej pozycji.

The linguistic status and future of Spanglish

The migration of people from Latin America to the United State and the increased contact between Spanish speaking and English speaking societies deriving therefrom has borne fruit in the form of a new "language" known as Spanglish, which is currently used by over 40 million people.

Its wide ranging presence incites strong debate among researchers and many of them see it as a negative influence on mainstream varieties of English and Spanish.

The topic of this paper will be a preliminary description of the linguistic status of Spanglish not only at the levels of morphology and syntax but also taking into account social, historical and cultural factors. In addition, attention will be given to contemporary language policy of the US as well as changes in language preferences between different generations of Latino immigrants.

Taking all of the above factors into account, the goal will be to present Spanglish as a natural consequence of the intense contacts between two language communities which should not be feared or artificially restrained. There will also be a preliminary attempt to answer the question of whether the development and popularity of Spanglish may lead to its one day becoming a full and stable language.

Simpligita superrigardo de la teorioj pri internaciaj rilatoj

---

André Staes

Belgia/Belgio

Kial konciza superrigardo de la teorioj pri internaciaj rilatoj povas alporti ion utilani? Esperanto ekestis, kreskis kaj pluvivos en kunteksto de internaciaj rilatoj. Tiuj rilatoj koncernas individuojn, asociojn, firmaojn, internaciajn privatajn kaj publikajn organizaĵojn kaj ŝtatojn. Precize la internaciaj publikaj organizaĵoj kaj ŝtatoj ludas esencan rolon por la internacia lingvo Esperanto. Tial jam de la komenco la Esperanto-movado provis influi ŝtatojn kaj internaciajn instituciojn kiel Unuiĝintaj Nacioj kaj Unesko.

Sed kiamaniere ŝtatoj rilatas inter si kaj kiel ili rigardas al la de si mem starigitaj internaciaj publikaj instancoj? Pri tio ekzistas diversaj teorioj, ĉar eble la realo montriĝas tute alia ol la aspekto. Kompreni tiujn vidpunktojn necesas por kompreni la ŝancojn, kiujn Esperanto en la pasinto (ne) ĝuis kaj en la estonto (ne) ĝuos.

La celo de tiu ĉi prelego estas montri, ke Esperanto ne nepre malgajnos aŭ eĉ pereos pro la disvastiĝo de la angla lingvo. Ĝis nun verkistoj trovis kiel aldonan klarigon por la malsukceso de Esperanto la bremson pro la (mondaj) militoj, kaŭzitaĵoj de diktatoroj. Sed laŭ ni la karakterizoj de la internaciaj rilatoj de ŝtatoj mem malebligis al Esperanto ekflori.

La demando, kiun vi nun povas starigi estas jena: ĉu Esperanto havos pli da ŝanco en la estonteco se la kvalito de tiuj rilatoj ŝanĝiĝos? Mi invitas vin cerbumi ĝuste pei tiu ĉi demando. Mi deziras tiucele akompani vin en la pristudado de internaciaj rilatoj. Ni pristudos la paradigmojn de Realismo, Konstruktivismo, Institucionalismo kaj rilataj Reĝimoteorioj.

La unua paradigmo estas el subjektiva, pacama vidpunkto pesimisma, la dua esperiga, kaj la ceteraj almenaŭ priskribas la aktualan komplikan globalan situacion de la internaciaj rilatoj. Teorio kaj praktiko de la internaciaj rilatoj eble enplektiĝas. Ĉu la teorioj povas influi la realon aŭ ĉu ili sole priskribas kaj helpas kompreni? Ĉu do temas nur pri teorioj aŭ ĉu ili vere estas paradigmoj? Ĉu eventuale iu neevitebla dialekta spiralo detekteblas kaj pruveblas?

A Simplified View on the Theories about International Relations

An elementary view on the theories about international relations can be of use to anyone.

Esperanto appeared, evolved and will continue to exist in the context of international relations. These relations concern individuals, associations, companies, international private and public organizations and states.

Especially international public organizations and states play a crucial role for the international language Esperanto. Therefore, from the very moment that the Esperanto-movement began its existence it tried to influence states and international institutions such as the United Nations and Unesco.

This raises the question of how states relate to one another and how they perceive the institutions they create. There are different theories about this issue and perhaps nothing is what it seems. Understanding the different points of view are essential to understand the chances that Esperanto had (not) been able to receive in the past and will (not) be able to enjoy in the future.

The goal of this presentation is to show, that Esperanto will not necessary be a big loser or even disappear because of the good fortunes of English. So far writers have found one additional explanation for its weak performance: the breaking out of (two) world wars and the role dictators have played in this.

A question that can be asked now is will Esperanto have more luck in the future if the quality of the international relations is improving. The listener is invited to think about a possible answer!

To help find the answer I'll conduct a tour through studies of international relations. This will include paradigms of Realism, Constructivism, Institutionalism and the related Regime theories. The first paradigm is from a subjective, pessimistic and peace-loving point of view, the second hopeful, and the remaining theories at least describe the complicated and global situation of international relations.

Theory and practice of international relations are interwoven. Do theories have an impact on reality or do they merely describe and help to understand reality? Are we dealing with theories or paradigms? In other words do theories set an example as well and are they used by politicians? Last but not least can we perceive and prove to exist an inevitable dialectical spiral in the evolution of international relations?

Spaco kaj loko kiel verkiloj de la detektiv-romano – kompara analizo de etnolingva kaj esperanta literaturo

---

Anja Stecay

Niemcy/Germanio (Polska/Pollando, Interlingvistikaj Studoj, Uniwersytet im. A. Mickiewicza)

Detektiv-romanoj estas unu el la plej furoraj ĝenroj internacie – kaj en la Esperanta literaturo. Kelkaj el niaj plej verkemaj kaj influaj aŭtoroj troviĝas ĝuste inter niaj krimromanaŭtoroj.

Tiu ĉi esploro okupiĝas pri la uzo de spaco kaj loko en detektiv-romanoj, ĉar ili en tiu ĝenro speciale gravas – ne nur kiel ĝenerala literatura stilrimedo, aŭ por la antaŭenigo de la krimsolvo (kiu estis kiam kie?), sed ankaŭ por science distingi diversajn subĝenrojn. Kiomgrade esperantaj kaj etnolingvaj detektiv-romanoj samas, laŭ la skemoj, formoj kaj subĝenroj, kaj kiel influas la elekto de kieco la etoson de romano, tion prezentas tiu ĉi prelego.

Space and place as tools of the mystery novel – a comparative analysis of literature written in ethnic languages and Esperanto

Mystery novels are one of the most popular genres both internationally and in Esperanto literature. Several of the most prolific and influential Esperanto authors can be found among those writing mystery novels.

This paper is concerned with the use of space and location in mystery novels, because in this genre they are especially important – not only as a general resource of literary style or for progress in solving the crime (who did it? when? why?) but also in order to establish an academic base to distinguish different subgenres. The degree to which Esperanto and ethnic language mystery novels are similar in structure, forms and subgenres and how the choice of location influences the novel will be presented.

Influence of Esperanto on native languages and vice versa – a research project

---

Ida Stria

Polska/Pollando, Uniwersytet im. A. Mickiewicza

The concept of the Linguistic Worldview (until recently known as Linguistic Picture of the World; henceforth LWV) created by the Polish linguist Jerzy Bartmiński has its source in the ideas presented by Herder and Humboldt as well as Sapir and Whorf. The LWV is, according to Bartmiński (2009), “a language-entrenched interpretation of reality [...] clearly subjective and anthropocentric but also intersubjective (social)”. So far the studies of this idea have been based solely on natural and native languages. The project presented here assumes that Esperanto is developing in a natural way and therefore can also be analyzed in terms of cultural linguistics.

The results will be of both theoretical and practical importance. Firstly, the theory of the LWV will be applied to a constructed language for the first time. This will improve the understanding of the development of languages in general. Secondly, an innovative part will be the application of the theory of the LWV to multilingual individuals. Moreover, the weak version of the Sapir-Whorf hypothesis will be tested. These effects will contribute to the understanding of how native users of different languages speaking the same language in certain social situations produce new culturally embedded meanings.

The project seeks to establish whether there is a homogeneous linguistic way of categorizing and describing the world (that is, the linguistic worldview) in Esperanto, whose users are at least bilingual and come from different cultures. In order to answer this question, the project involves testing whether the worldviews, both of native and non-native Esperanto speakers are homogeneous as well as whether there is any distinct, specific picture of Esperanto culture embedded in the language.

Influo de Esperanto sur denaskaj lingvoj kaj inverse – esplorprojekto

La nocio de la Lingva Mondkoncepto (aŭ ĝis lastatempe la Lingva Bildo de la Mondo; poste LMK) estis kreita de la pola lingvisto Jerzy Bartmiński kaj havas fonton en la ideoj prezentitaj de Herder kaj Humboldt kaj ankaŭ de Sapir kaj Whorf. La LMK estas laŭ Bartmiński (2009) "lingvo-determinita interpreto de realeco [...] klare subjektiva kaj homcentra, sed ankaŭ intersubjektiva (socia)". Ĝis

nun la studoj pri tiu ideo baziĝis nur sur etnaj kaj denaskaj lingvoj. En la projekto ĉi tie prezentata la supozo estas ke Esperanto evoluas nature, do ankaŭ povas esti analizata laŭ la reguloj de kultura lingvistiko.

La rezultoj havos teorion kaj praktikan gravecon. Unue la teorio de la LMK aplikiĝos unuafoje al planlingvo. Tio plibonigos la ĝeneralan komprenon pri evoluo de lingvoj. Due, baze noviga parto de la projekto estos apliko de la LMK al multlingvaj homoj. Krome la malforta versio de la hipotezo de Sapir-Whorf testiĝos. Tiuj efektoj kontribuos al kompreno de la procezo laŭ kiu denaskaj parolantoj de diversaj lingvoj uzantaj la saman lingvon en iuj sociaj situacioj produktas novajn kulture bazitajn signifojn.

La projekto celas malkovri ĉu ekzistas homogena lingva metodo por kategoriigi kaj priskribi la mondon (tio signifas, lingva mondkoncepto) en Esperanto, kies parolantoj estas almenaŭ dulingvaj kaj apartenas al diversaj kulturoj. Por trovi respondon al tiu demando la projekto implikas testadon ĉu la mondkonceptoj de denaskaj kaj nedenaskaj esperantistoj estas homogenaj kaj ĉu ekzistas iu klara bildo de esperanta kulturo bazita en la lingvo.

Diversaj aliroj al la klasifiko de planlingvoj

Szabolcs Szilva

Węgry/Hungario (Polska/Pollando, Interlingvistikaj Studoj, Uniwersytet im. A. Mickiewicza)

Tiu ĉi temo estas ĝis nun ne tute elĉerpita, estas multaj nebulaj kaj ne fiksj aliroj al ĝi. Necesas unue difini la esprimojn uzatajn en interlingvistiko laŭ la propra interpreto analizinte plurajn vidpunktojn. Eĉ la bazajn difinojn kiel planlingvo, helplingvo aŭ mem interlingvistiko diversaj lingvistoj komprenas en diversaj manieroj.

Mi ĉefa celo baziĝas sur la prezentado de 15 ĉefaj ideoj kaj la kreintoj de klasifikoj de planlingvoj, kaj sur la prezentado de iliaj rezultoj trastudante la plenan historion de tiu ĉi specifa tereno. Mi komencas per la plej baza, kaj plej frua klasifiko, kiu venas de Louis Couturat kaj Léopold Leau de la jaro 1903, kaj baziĝas sur la ideo de Gaston Moch. Ĝi estas tre signifa, ĉar longe influos – eĉ ĝis hodiaŭ ia-grade – la klasifikprovojn de la aliaj posteuloj. Sur la fino de la kronologia listo aperas la klasifiko de Federico Gobbo laŭ la celo de planlingvoj el ĉi tiu jaro.

Ankaŭ avantaĝoj kaj kelfoje mankoj de tiuj klasifioj estos montrataj. Fine mi grupigas la klasifikojn laŭ diversaj vidpunktoj kaj celas trovi la plej brilajn ideojn.

Different approaches to the classification of planned languages

This question of how to classify planned languages has yet to be exhausted. There are many partial and not fixed approaches to it. The first task is to define the expressions used in interlinguistics according to the own interpretation reviewing several points of view. Even definitions for such basic terms as planned language, auxlang or interlinguistics differ by various linguists in various ways.

The main purpose of this presentation is to present 15 main ideas and the creators of classifications for planned languages, and on the presentation of their results to summarize the full history of this specific field.

The most basic and earliest classification comes from Louis Couturat and Léopold Leau in the year 1903, and is based on the idea of Gaston Moch. It is very significant, because it has had a huge influence on the ideas of classification up to the present day. Last on the chronological list is Federico Gobbo's classification from this year according to the purpose of various planned languages.

My aim is as well to find their advantages and sometimes present their shortcomings. Finally, I group the classifications according to different points of view and try to find the most fruitful ideas.

Kultura a przekład literacki według Ludwika Zamenhofa (La Revizoro)

Tadeusz Szczerbowski

Polska/Pollando, Uniwersytet im. KEN w Krakowie

W dyskusji nad tym, „jak można zachować i przekazać wartości kultur narodowych i powiązaną z nimi tożsamość w wielokulturowym świecie”, chciałbym zabrać głos jako przekładoznawca, nawiązując bezpośrednio do jednego z zagadnień sympozjum: „Esperanto: literatura jako nośnik wartości i tematów międzynarodowych”. Proponowany tytuł wystąpienia jest próbą zastosowania teorii intencji Umberta Eco (wzbogacaną o jeden istotny termin, jakim jest intencja tłumacza) do analizy przekładoznawczej trzech wersji rosyjskiej komedii: oryginalnej (Mikołaja Gogola), esperanckiej (Ludwika Zamenhofa) i polskiej (Juliana Tuwima). Dzięki przyjętej perspektywie badawczej można analizować podstawowe problemy międzynarodowej komunikacji językowej. Zarówno przekład na esperanto, jak i przekład na język polski cieszą się uznaniem czytelników, mimo że w wielu miejscach można zaobserwować różnice, głównie z powodu odmiennych intencji tłumaczy.

Dzieło Gogola jest głęboko osadzone w realiach carskiej Rosji i język oryginału nie należy do najłatwiejszych ze względu na zadania estetyczne, jakie mu przypisał satyryk, posługując się idiomami, wyrażeniami o określonych konotacjach semantycznych (inwektywy) oraz kontrastując stylistycznie wypowiedzi. Ludwik Zamenhof, który podjął się przekładu owej komedii na język esperanto, udowodnił, jak wielki potencjał ma stworzony przez niego język aposterioryczny. Dla esperantystów to sukces najważniejszy.

Dla językoznawcy, przekładoznawcy i antropologa *La Revizoro* to modelowy przykład komunikacji interkulturowej, swoisty wzorzec postępowania w przekraczaniu granic niewyraźnego, nieprzekładalnego i niezrozumiałego. Ludwik Zamenhof pokazuje, że pomimo barier językowych i kulturowych, wszyscy jesteśmy ludźmi. Dzięki esperanto możemy owe bariery znosić. Wyłania się tu intrygująca koncepcja kultury, atrakcyjna również dla osób spoza Europy.

Culture and literary translation according to Ludwik Zamenhof (La Revizoro – The inspector general)

I would like to contribute, as a scholar of translation, to the discussion of "how national cultural values and the identity connected with them can be preserved and passed on in a multicultural world" in reference to the one of the themes of this symposium, namely "Esperanto: literature as a carrier of values and international topics". This paper is an attempt to apply Umberto Eco's

theory of intention (with the addition of one essential term, which is the intention of the translator) to an analysis of three versions of one Russian comedy. They are the Russian original by Nikolai Gogol, the translation of Ludwik Zamenhof into Esperanto and the Polish translation of Julian Tuwim. Thanks to the research approach taken it is possible to analyze three basic problems of international linguistic communication. The translations into Esperanto and Polish have both earned the esteem of readers despite differences being observable in many places, principally due to the different intentions of the translators.

The play by Gogol is set deeply in the realities of Tsarist Russia and the language of the original is not easy with respect with aesthetic tasks to which it has been set. It makes use of idioms, expressions with particular semantic connotations (invective) as well as stylistically contrasting expressions. Zamenhof who undertook the translation into Esperanto showed the great potential of the language he created. For Esperantists that is the most important success.

For a linguist, scholar of translation and anthropologist (*La Revizoro*) is a model example of intercultural communication, a specific model of how to cross the borders of the inexpressible, untranslatable and the incomprehensible. Zamenhof shows that despite linguistic and cultural barriers we are all human. Thanks to Esperanto these barriers can be lifted. Thus emerges an intriguing concept of culture, which is also attractive to those outside of Europe.

Kulturo kaj literatura tradukado laŭ Ludoviko Zamenhof (*La Revizoro*)

En la diskuto „Kiel eblas konservi kaj transdoni la valorojn de naciaj kulturoj kaj la kun ili ligitan identecon en la multkultura mondo”, mi volus kontribui kiel tradukologo, referencante senpere al unu el la temoj de la simpozio: „Esperanta literaturo kiel portanto de internaciaj valoroj kaj temoj”. Mia proponita temo provas apliki la teorion de intenco de Umberto Eco (pliriĉigita per unu grava termino, t.e. intenco de la tradukisto) al la analizo de tri versioj de la originala rusa komedio de Mikołaj Gogol, al. la esperanta traduko de L. Zamenhof kaj la pola traduko de J. Tuwim. Dank'al la akceptita esplorperspektivo eblas analizi bazajn problemojn de internacia komunikado. Kaj la esperanta traduko kaj la pola estas bone akceptataj far la legantoj, Malgraŭ tio, ke en pluraj lokoj eblas rimarki diferencojn, ĉefe pro la malsameco de la tradukista intenco.

La verko de Gogol profunde enradikas en la realioj de la cara Rusio kaj la lingvaĵo de la originalo ne apartenas al la plej facilaj el estetika tasko kiun atribuis al ĝi la satiristo uzante esprimojn kiuj havas specialajn semantikajn elvokaĵojn (*invektivoj*) kaj kontraŭstarigante stile la diraĵojn. Zamenhof kiu tradukis tiun ĉi komedion esperanten, pruvis, kiun grandan potencialon havas la aposteriora lingvo kiun li kreis. Por esperantistoj tiu ĉi sukceso estas la plej grava.

Por lingvisto, tradukologo kaj antropologo *La Revizoro* estas modela ekzemplo de interkultura komunikado, speciala modelo kiel transpaŝi limojn de neesprimeblo, netradukeblo kaj nekomprenneblo. Zamenhof montras ke malgraŭ la lingvaj kaj kulturaj baroj, ni ĉiuj estas homoj. Dank'al Esperanto ni povas forigi ambaŭ limojn. Aperas ĉi tie koncepto de kulturo kiu povas interesi ankaŭ homojn ekster Eŭropo.

La Kolekto por Planlingvoj kaj la Esperantomuzeo de la Aŭstria Nacia Biblioteko. Havaĵoj – projektoj – esplorebloj

---

Bernhard Tuider

Austria/Aŭstrio, Österreichische Nationalbibliothek

La Kolekto por Planlingvoj kaj la Esperantomuzeo – fondita en 1927 kiel Internacia Esperantomuzeo – fariĝis en sia pli ol okdekjara kolekta laboro la plej ampleksa fakbiblioteko por Esperanto kaj interlingvistiko. La instituto ne estas nur biblioteko kaj muzeo, sed ekde la fondiĝo kolektiĝas ankaŭ diversaj arkivaĵoj. Ofte kreitaj por faciligi la internacian komunikadon aposterioraj planlingvoj rilatas implicite aŭ eksplicite al „problemoj de internacia lingva komunikado kaj iliaj solvoj“. Sekve, la havaĵo de la Kolekto por Planlingvoj kaj de la Esperantomuzeo spegulas diversajn facedojn de la simpozia temo.

La unua parto de la prelego donos mallongan enkondukan superrigardon pri la historio, la havaĵoj kaj celoj de la Kolekto por Planlingvoj kaj de la Esperantomuzeo. En la dua parto estos prezentitaj aktualaj projektoj de la instituto: la projektoj pri katalogado kaj ciferecigo (libroj, periodaĵoj, sonbendoj, fotoj, bildpoŝtkartoj, afiŝoj) en la kunteksto de la simpozia temo. Tiel la prelego atentigu pri ebloj esplori la „problemojn de internacia lingva komunikado kaj ilia solvo“ ankaŭ per historiaj planlingvaj fontoj.

The Department of Planned Languages and the Esperantomuseum of the Austrian National Library: Holdings, projects and research possibilities

Thanks to almost ninety years of continuous collection, the Department of Planned Languages and the Esperantomuseum – founded in 1927 as Internacia Esperantomuzeo – has become the world's greatest specialist library on Esperanto and interlinguistics. The institute is not just a library and a museum, but since its foundation it has also collected archival items. Often created to facilitate international communication a posteriori languages implicitly or explicitly refer to „problems of international lingual communication and their solution“. Accordingly the holdings of the Department of Planned Languages and the Esperantomuseum reflect diverse facets of the topic of this symposium.

The first part of the presentation will give a brief introductory overview on the history, the holdings and the purpose of the Department of Planned Languages and the Esperantomuseum. In the second part the current projects will be presented: the projects on cataloging and on digitalization (books, periodicals, tapes, photographs, picture postcards, posters). Thereby the presentation aims to call attention to the possibilities studying and researching “problems of international lingual communication and their solutions” also with historical sources of the Department of Planned Languages and the Esperantomuseum.

Kiel Esperanto povas peri inter kulturoj

Kristin Tytgat

Belgia/Belgio, Université Libre de Bruxelles

Lingvo estas multe pli ol uzi vortojn kaj ĝustan gramatikon. Lingvo entenas ankaŭ tre gravan kulturalan komponenton. Sed nia kulturo ankaŭ instruis al ni kiel komuniki pere de nelingvaj mesaĝoj. Tio iras tiom aŭtomate ke ni nur konsciiĝas pri tio kiam ni konfrontiĝas kun aliaj kulturoj. Se la kulturo malsamas, la mesaĝo povas esti komprenita aliel ol ĝi estis celita, eĉ se ni uzas komunan lingvon kiel Esperanton.

Aliflanke Esperanto povas ankaŭ peri inter kulturoj. Kun helpo de informoj el la Esperanto-komunumo lingvistoj kaj sociologoj povas tre detale studi la komunikadon en la mondo. Por sukcese fari tion ili devas studi la normojn kaj valorojn de sociaj grupoj. Ankaŭ necesas koni la diferencojn inter la diversaj grandaj kulturoj en la mondo.

Surbaze de tiaj spertoj Esperanto povas peri inter kulturoj. Sed ĝi ankaŭ mem bezonas kulturalan komponenton kaj klaran kondutkodon por ebligi efikan kaj sukcesplenan komunikadon en la Esperanto-komunumo. Tiumaniere ĉiuj parolantoj respektas unu la alian.

Jam dum kelkaj jaroj mi esploras tiun ĉi tre interesan kaj malmulte studatan terenon. Mi disvastigas miajn konkludojn dum diversaj prelegoj kaj studogrupoj en Esperantujo kie mi pridemandas esperantistojn kaj samtempe provas trejni ilin en interkultura komunikado.

How Esperanto could become lost between cultures

A language is much more than the use of words and correct grammar. A language also contains a very important cultural component. But our culture also teaches us to communicate by non-linguistic messages. This is so automatic that we only become conscious of it when we are confronted with other cultures. When the culture is different the message may be understood differently than it was intended even when we use a common language like Esperanto.

On the other hand Esperanto can also be lost between cultures. With the help of information from the Esperanto community linguists and sociologists are trying to study communication in the world in depth. In order to successfully do this they must study the norms and values of social groups. It is also necessary to know the differences between different large cultures in the world.

On the basis of these experiences Esperanto can be lost between cultures. But it itself also needs a cultural component and clear code of conduct in order to make effective and successful communication in the Esperanto community possible. In this way all speakers respect each other.

For several years I have been researching this very interesting and little studied terrain. I make my conclusions known during various lectures and study groups in the Esperanto community where I question Esperantists and at the same time try to train them in intercultural communication.

The Welsh fight for the language of their fathers – a brief evaluation of language policies concerned with Welsh and bilingualism in Wales

---

Kinga Uszko

Polska/Pollando, Uniwersytet Szczeciński

In the 15th century Wales had practically been an independent part of the British Isles having its own language – Welsh – used as the first language of all people. However, already in 1536 the Acts of Union began a chain of events which led to the diminishing of importance of Welsh in all domains and pushed it to the verge of language death forcing the Welsh to be bilingual with an emphasis put on English. Furthermore, this led to the almost total eradication of Welsh in most domains of life. Yet now, the Welsh language is the second official language of Wales. It gained official status in 2011 after hundreds of years of being treated only as a minority language incapable of being implemented in daily life. This paper will present the Welsh road to gaining official status and official recognition and to briefly comment on the current state of bilingualism in Wales. Above all, it provides a brief historical and socio-political background of the Welsh language, highlighting the most critical events that led the language to decay. Next, it briefly introduces selected political attempts to improve the status of Welsh as well as briefly introduces and evaluates the impact of key socio-political movements in Wales such as Plaid Cymru and other organizations fighting for the Welsh language. In addition, it aims to present selected movements outside the British Isles involved in spreading and promoting the Welsh language, for example in Patagonia. Furthermore, it will briefly comment on bilingualism in Wales and show if it is actually the rule on a large scale. Finally, the author will try to briefly evaluate the effectiveness of the above mentioned organizations and the effectiveness of their actions on the actual revitalization and promotion of the Welsh language today.

Verboj de movo kaj moviĝo ĉe Zamenhof

Balázs Wacha

Węgry/Hungario, Magyar Tudományos Akadémia (Hungara Scienca Akademio)

Mi prezentos rilatojn inter leksika signifo ĝenerale, fazoj, direktoj kaj uzo de paradigmaj formoj de oftaj moviĝverboj ĉe Zamenhoj kaj parte ĉe aliaj aŭtoroj. Mi provos rimarkigi tendencojn en la lingvouzado diverstempa kaj diversfona.

Min interesas prefero de perfektiva aŭ imperfektiva uzo de verboj kiel *iri, veni, marŝi, veturi, pasi, grimpi, rampi, gliti, glisi, leviĝi, descendi, ascendi, sinki; porti, direkti, ĵeti, sidi, sidiĝi, irigi, venigi, sidigi, residigi, veturigi, tiri, treni, ŝovi, pasigi, konduki, tredi* (sen afikso, kun afikso, sen kaj kun diversaj komplementoj) en tekstoj. Mi prezentos konkretajn frazojn Zamenhofajn, kiuj evidentigas tian aŭ alian subfazon de moviĝo aŭ movo; mi provos montri kombiniĝemon de kelkaj moviĝverboj kun diversaj paradigmo-formoj de la verbo.

Mi ekzamenos, kigrade afiksado influas (aŭ ne) la tendencan aspekto-preferon de radikverbo (*iri – aliri, eniri; veni – alveni, enveni*), kiom aspektotendencon de vero en frazo influas diversaj komplementoj, paralele kun uzado aŭ neuzado de verbaj prefiksoj (*iri, iri en domon, eniri en*

domon; veni, veni en demon, enveni en domon). Mi provos distingi okazajn influojn de fonaj lingvoj de parolantoj, verkantoj disde firmiĝintaj preferoj aŭ valoroj en Esperanto mem.

Kelkaj ekzamenotaj frazoj kun kelkaj el la supre menciitaj verboj:

*Sur la granda vojo **marŝis** soldato.*

*Nun li **iris** hejmen.*

*Se vi grimpos sur ĝi **ĝis la supro**, vi ekvidos truon...*

*tra kiu vi povos **enrampi***

*kaj **malleviĝi malsupren ĝis la profundo** de la arbo.*

*Kiam vi **venos sur la fundon de la arbo**, vi troviĝos en longa koridoro...*

Laŭ Fajrilo; en *Fabeloj de Andersen* (Unua parto, trad. L.L. Zamenhof, 1a volumo (1926), p. 1

Verbs of movement and motion in the usage of Zamenhof

I will present the relation between general lexical meaning, phases, directions and the usage of paradigmatic forms of frequent verbs of motion in the usage of Zamenhof and partly some other authors. I will point out tendencies in the language usage over time and across language backgrounds.

I'm interested in the preference for perfective or imperfective use of verbs such as *iri* 'go', *veni* 'come', *marŝi* 'walk, march', *veturi* 'ride, travel', *pasi* 'pass', *grimpi* 'climb', *rampi* 'creep', *gliti* 'slide', *glisi* 'hover', *leviĝi* 'rise', *descendi* 'descend', *ascendi* 'ascend', *sinki* 'sink' ; *porti* 'carry', *direkti* 'direct', *ĵeti* 'throw', *sidi* 'sit', *sidiĝi* 'sit down', *irigi* 'make go', *venigi* 'make come', *sidigi* 'make sit', *residigi* 'make reside', *veturigi* 'make travel', *tiri* 'pull', *treni* 'drag', *ŝovi* 'push, shove', *pasigi* 'make pass', *konduki* 'lead' and *tredi* 'tread' (without affixes, with affixes, with and without various complements) in texts.

I will examine to what degree affixation does or does not influence the tendency for aspect preference of verb roots (*iri* – *aliri* 'go' 'go to', *eniri*; *veni* – *alveni* 'come' 'come to', *enveni* 'come in'), to what degree tendencies of aspect are truly influenced by various complements, in parallel with the use or non-use of verbal prefixes (*iri* 'go', *iri en domon* 'go into a house', *eniri en domon* 'enter a house'; *veni* 'come', *veni en domon* 'come into a house', *enveni en domon* 'enter into a house'). I will distinguish occasional influences from the source languages of speakers and writers from the preferences and values forming within Esperanto itself.

Some of the phrases to be examined with some of the above mentioned verbs:

*Sur la granda vojo **marŝis** soldato.* (On the wide road **marched** a soldier.)

*Nun li **iris** hejmen.* (Then he **went home**.)

*Se vi grimpos sur ĝi **ĝis la supro**, vi ekvidos truon...* (If you climb **up to the top**, you'll see a hole)

*tra kiu vi povos **enrampi*** (through which you can **crawl into**)

*kaj **malleviĝi malsupren ĝis la profundo** de la arbo.* (and **lower** (yourself) **down to the depths** of the tree)

*Kiam vi **venos sur la fundon de la arbo**, vi troviĝos en longa koridoro...* (When you **come up to the bottom of the tree**, you'll find yourself in a long corridor...)

Laŭ Fajrilo; in *Fabeloj de Andersen* (Fables of Andersen) (Unua parto (part one), trans. L.L. Zamenhof, vol 1 (1926), p. 1